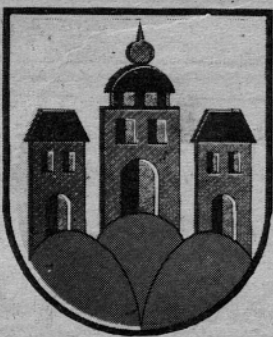

REČICA OB SAVINJI

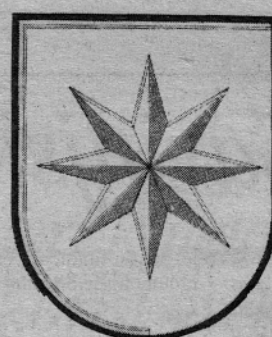

MOZIRJE

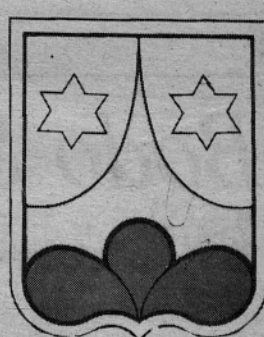
Savinjske

Leto XXII
Številka 9
September 1990

NOVICE

LJUBNO

GORNJI GRAD

Spremenjena merila za manj razvite

Republiška skupščina je zaradi nakopičenih težav v slovenskem gospodarstvu letos junija sklenila, da začasno preneha s plačevanjem obveznosti zveznemu skladu za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin. S tako odločitvijo pa so prenehala dotekati tudi sredstva, namenjena manj razvitim slovenskim območjem in občinam. Zato je ob koncu julija vlada poslala v parlament predlog za izdajo novega republiškega zakona o pospeševanju razvoja manj razvitih občin in demografsko ogroženih območij v republiki.

Ta problematika se še kako tiče tudi mozirske občine, ki je v prejšnjih letih dobivala kar precejšnja sredstva iz republike, še posebej za razvoj družbenih dejavnosti (šolstvo in zdravstvo).

V tem srednjeročnem obdobju, ki se letos izteka, imajo tudi obmejni deli občine Mozirje status manj razvitega obmejnega območja. Uvrščanje med manj razvite na osnovi zakonsko predpisanih kazalcev z odlokom odredi republiški izvršni svet na začetku srednjeročnega obdobja.

Republiška vlada bi tako morala že za prihodnje leto pripraviti nov odlok, ki pa bi bil ob ostali veljavni zakonodaji v bistvu le nepopisan list papirja, saj denarja za manj razvite ne bi bilo. S predlaganim novim zakonom pa bi bilo ob nekoliko drugačnih pogojih spremenjeno tudi financiranje.

Vsota, namenjena za financiranje manj razvitih v Sloveniji, naj bi, tako kot način zbiranja, v bistvu ostala tolikšna, kot je bilo predvideno za letošnje leto, denar pa naj bi šel iz republiškega proračuna.

Predlagan obseg sredstev iz republiškega proračuna naj bi na podlagi ocen za letošnje leto znašal od 550 do 600 milijonov dinarjev za spodbujanje gospodarskih vlaganj in 275 do 300 milijonov dinarjev za sofinanciranje razvoja lokalne gospodarske infrastrukture, predvsem za lokalne ceste, telefonijo, za oskrbo s pitno vodo in električno energijo. Sicer pa naj bi o uporabi teh sredstev odločal republiški sekretariat za družbeno planiranje.

Za ugotavljanje razvitosti občin naj bi novi zakon obdržal sedem od veljavnih devetih kazalcev (delež zaposlenih v celotnem številu prebivalstva, vrednost aktivnih osnovnih sredstev na prebivalca, rast prebivalstva od leta 1981 dalje, družbeni proizvod celotnega gospodarstva na prebivalca, delež predšolskih otrok v vrtcih glede na skupno število predšolskih

otrok, delež študentov višjih in visokih šol v skupnem številu prebivalcev in število zdravnikov v osnovni zdravstveni mreži na deset tisoč prebivalcev). Dosedanji kazalec o deležu primarnega sektorja gospodarstva (kmetijstva in gozdarstva) v družbenem proizvodu naj bi zamenjal kazalec deleža terciarnega sektorja v družbenem proizvodu, ki bolje odraža stopnjo prilagojenosti gospodarstva potrebam sodobnega razvoja.

Opuščen pa naj bi bil dosedanji kazalec o prometu v trgovini na drobno, saj je vsebinsko vključen v predlaganem novem kazalcu o deležu storitvenega sektorja (terciar) v družbenem proizvodu.

Kot manj razvite občine naj bi bile opredeljene le tiste, ki v sedanjem razvoju najbolj zaostajajo. Z Zakonom bo dan večji poudarek hribovitim demografsko ogroženim območjem, ne glede na občinske meje. Za določitev hribovitih demografsko ogroženih območij, ki bodo upravičena do pospeševalnih ukrepov iz predlaganega zakona, bo potrebno izpolnjevanje treh kazalcev, ki jih bodo morale izpolnjevati krajevne skupnosti: da so v občinah, ki v stopnji razvitosti ne presegajo 90 odstotkov republiškega povprečja, da rast prebivalstva ne presega 25 odstotkov povprečja rasti prebivalstva v republiki od leta 1981 dalje in da je indeks staranja prebivalcev za najmanj 25 odstotkov manj ugoden kot v povprečju republike. Velikost tako nastalega ogroženega območja bi morala presegati polovico povprečne velikosti slovenskih občin. Za obmejna območja naj bi bili pogoji nekoliko blažji. Po dosedanjih podatkih naj bi tudi na del občine Mozirje usmerili spodbujevalne ukrepe.

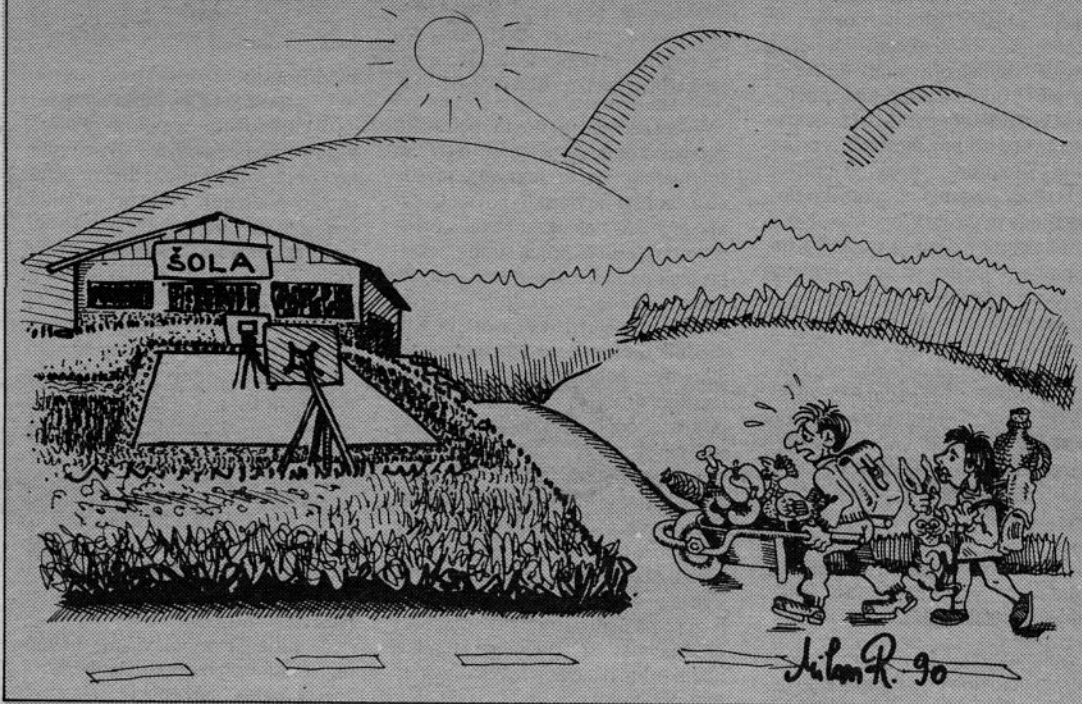
V vladi se zavedajo, da denarja za vse manj razvite v republiki ne bo dovolj, še posebej, ker vsaj v začetku ne predvidevajo drugih (večjih) virov kot dosedanje. Gospodarstvo je namreč v prevelikih težavah, da bi ga bilo moč še bolj obremeniti.

A. S.

Cvetlično razstavo v Savinjskem gaju si je ogledalo približno 30 tisoč obiskovalcev.

NOVE PARTICIPACIJE V ŠOLSTVU

Japonski poslovneži v Elkroju

Prejšnji teden je Elkroj obiskala zelo številna delegacija japonskih poslovnežev konfekcijske industrije. Dvajset direktorjev in predsednikov japonskih konfekcijskih tovarn si je z zanimanjem ogledalo Elktrojevo proizvodnjo in si tudi vzelo čas za pogovore z vodilnimi ljudmi iz te naše tovarne. Predvsem jih je zanimala kvaliteta in cena Elktrojevih izdelkov — in seveda vse ostalo, kar zanima poslovne ljudi. Novinarje pa je seveda zanimalo, kakšne vtise so odnesli iz Elktroja. Pa nam podrobnosti ni uspelo izvedeti, saj je za Japonce značilno, da rajši sprašujejo kot pa odgovarjajo.

Vendar pa so Elktrojevi ljudje prepričani, da se bodo nekateri (posebej proizvajalci hlač) še vrnili, čeprav si ne delajo utvar, da bi z njimi lahko sklenili kakšen večji posel. Pa razlog ni v kvaliteti ali čem podobnem, ampak je danes stanje takšno, da Japonci še zdaleč niso pripravljeni plačati takšne cene kot na primer Nemci. Vendar pa nikakor ne smemo prezreti dejstva, da je bila japonska delegacija zelo številna in na zelo visokem nivoju. V takem primeru pa prav gotovo ne gre za kakšno turistično potovanje poslovnežev, ki za Japonce tako ali tako niso značilna. Zatorej nika-

kor ne bi smeli izgubiti upanja, da se iz obiska izcimi tudi kakšen posel.

Sicer pa je to šele tretji obisk kakšne japonske poslovne delegacije v Elktroju, zato ne moremo govoriti o kdove kako bogatih izkušnjah v poslovanju z njimi.

RAJKO PINTAR

Vrh Glina imenovan

V podjetju Gorenje Glin je bil ing. Janez Živko imenovan za glavnega direktorja za dobo pet let. V skladu z zakonskimi določili je glavni direktor imenoval delavce s posebnimi pooblastili. Namestnik glavnega direktorja in tehnični direktor je dipl. ing. Beno Skok, komercialni direktor je postal dipl. oec. Fortunat Krivec, za pomočnika glavnega direktorja je imenovan dipl. oec. Darko Bele, finančni direktor pa je postal dipl. oec. Jože Časl. Vodje posameznih programov so postali: Peter Cajner za program Les, ing. Anton Boršnak za program Okna, ing. Marjan Dobrovč za program Pohištvo, ing. Janez Arlič za program Iverne plošče in Božidar Vodovnik za Energetiko in vzdrževanje.

(inf.)

URŠKA KOLENC

Ne cvetje, cvet Evrope

Pred dnevi je bila v Savinjskem gaju v Mozirju mednarodna razstava Cvetje Evrope, ki so jo pripravili slovenski vrtnarji. Na razstavi je sodelovalo 60 domačih in 20 tujih razstavljalcev iz drugih evropskih držav. Razstavo si je ogledalo približno 25 tisoč ljudi, ki so bili navdušeni nad cvetjem. Najpogostejše besede, ki smo jih lahko slišali v gaju, so bile prekrasno, prečudovito, enkratno in nepozabno.

Vrtnarji so dokazali mojstrstvo in odtenke svojega dela v oblikovanju cvetličnih šopkov in ureditvi okolice. Tudi pevske zbori iz mozirske občine in ognjemet v soboto so privedli le še polepšali. V knjigi vtisov smo lahko prebrali to izjavo: »Razstava sama pove več, kot domisli človeški um. Kdor jo bo videl, jo bo vselej nosil v sebi.«

Vendar pa vse lepe besede veljajo le za razstavo, ne pa za organizacijo v celoti. Verjetno ni nihče pričakoval približno 30 tisoč ljudi, kolikor jih je obiskalo Mozirje predvsem v soboto in nedeljo. Zaradi hude gneče, iskanja parkirnega prostora in nenazadnje premajhne pripravljenosti gostincev pa se je zgodilo, da je kar nekaj obiskovalcev

priseglo, da jih Mozirje in gaj ne vidita več. Vse to bi se se dalo prebroditi z dobro voljo, saj je Mozirje pač majhen kraj, most čez Savinjo je ozek, da niti gostinci niso prišli do nove hrane in pijače. Poseben problem so neurejene sanitarije, ki jih je občutno premalo oziroma boljše rečeno jih sploh ni. Ta problem rešujejo že 11 let, vendar ostaja vse skupaj pri besedah.

Lahko rečemo, da so si slovenski vrtnarji in Jože Skornšek, vrtnar iz Mozirja in duša Savinjskega gaja, resnično zaslužili turistični nagelj, ki jim ga je pripela TV Slovenija. Mi pa bi pripeli bodočo nežo vsem ostalim organizatorjem.

SN objavljajo

Spremenjena merila za manj razvite
Bo še kaj denarja tudi za našo občino?

Str.

1

Bodo Savinjske novice še izhajale?
Savinjske novice na razpotju

2

Smučarjem ponudili obveznice
Novosti pred smučarsko sezono

3

Zaslužena nagrada Gornjemu Gradu
Utrinki z osrednje občinske razstave

4

Nagelj je šel v pravo gumbnico
Pogovor z Jožetom Skornškom

5

Odlični rezultati lokostrelcev
Marinka Čavničar 9. na SP na Norveškem

7

Nekdanje poroke — velik dogodek
Lovro Goličnik pripoveduje

8

Odklop brez opomina

Ob avgustovski podražitvi električne energije distributerjem prvič po dolgih letih ni bilo potrebno odčitavati števecv porabnikom, ki električno energijo plačujejo v obrokih s položnicami ali s trajnimi nalogi preko banke. Republiški izvršni svet je namreč še pred dopusti prisluhnil izkušnjam elektrogospodarstva, da je odčitavanje števecv ob vsaki podražitvi nepotrebno, pa tudi predrago, saj je pri večini odjem enakomeren. Tako je junijska številka Uradnega lista Republike Slovenije prinesla spremembo in dopolnitev splošnih dobavnih pogojev za dobavo in odjem električne energije. Odslej bodo distributerji le dvakrat letno odčitavali naše števce, in to ob prehodu sezone in ob koncu obračunskega obdobja. Ob spremembi cene pa bodo distribucijska podjetja pri obračunu upoštevala, do kdaj je veljala stara cena in od kdaj nova.

Gospodinjstva, ki imajo pomisleke ali tehtne razloge (občasno večja ali manjša poraba) na tak način obračunavanja lahko ob spremembi cene sama odčitajo števce in stanje sporočijo dobavitelju na posebnem obrazcu, ki je bil objavljen v Delu, možno pa ga je dobiti tudi pri dobavitelju — distribucijskem podjetju. Pri sporočilu je potrebno poleg stanja števca obvezno vpisati tudi 12-mestno številko odjemnega mesta, ki je napisana na obračunu in vsaki položnici za plačilo porabljenih elektrike ter svoj naslov. Podatke je potrebno poslati v petih dneh po uradni objavi cene v sredstvih javnega obveščanja.

Spremenjeni dobavni pogoji prinašajo še drugo novost in sicer skrajšan plačilni rok s 30 na 10 dni. Dolej so distributerji porabnikom odklopili elektriko, če niti v 30 dneh od dneva zapadlosti ni poravnal računa. Odslej bo ustavljena dobava vsakemu brez opomina, če v 10 dneh od zapadlosti plačila (datum, ki je napisan na položnici) ne bo poravnal svojih obveznosti. S tem sklepom republiški izvršni svet želi pomagati reševati finančne in likvidnostne težave v elektrogospodarstvu.

M. S.

Bodo Savinjske novice še izhajale?

Savinjske novice so časopis, ki letos izhaja že 21. leto in so tako eno najstarejših lokalnih glasil. V vseh teh letih so bili seveda vzponi in padci, v posameznih obdobjih je kakšna številka tudi izpadla, za zadnje desetletje pa lahko z gotovostjo trdimo, da je kvaliteta in s tem tudi bralnost stalno rasla. To nam dokazujejo tudi opravljene ankete, ki smo jih izvajali vsake toliko časa. Zadnja anketa je bila opravljena pred približno mesecem dni. O vsebini, obliki in drugih vprašanih smo se pogovarjali z anketiranci, ki so bili različne starosti in različnih poklicev oz. izobrazbe. Raziskava oz. anketa je pokazala, da Savinjske novice zelo visoko kotirajo v informativnem sistemu, da so priljubljene, cenjene, brane in da smatrajo, da bi bila storjena velika škoda, če bi prenehale izhajati. To lahko utemeljujemo s tem, da je sicer razširjenost časopisov na našem področju majhna, poleg tega pa ostali časopisi o dogajanju v naši občini pišejo le priložnostno.

To navajam zaradi tega, ker je trenutno stanje glede obstoja Savinjskih novic zelo pereče in je potrebno čim prej sprejeti odločitev o nadaljnjem izhajanju časopisa.

Povejmo še to, da je veliko lokalnih časopisov v letošnjem letu prenehalo izhajati, in sicer v glavnem iz finančnih razlogov pa tudi zaradi slabe kvalitete in neznanimosti.

Trenutno stanje

Organiziranost Savinjskih novic je sledeča:

— Izdajateljski svet kot najvišji organ časopisa. Ta je bil sestavljen iz financerjev časopisa (delovne organizacije, skupščina občine in izvršni svet). Njegova glavna naloga je spremljanje in sprejemanje programske zasnove časopisa ter odločanje o financiranju časopisa. Sestajal se je enkrat ali dvakrat na leto. V obdobju največje inflacije pa se je sestajal najmanj na vsake tri mesece, ko je bilo potrebno določiti prispevke financerjev.

— Uredniški odbor je bil sestavljen po ključu. V njem so bili predstavniki družbeno političnih organizacij (SZDL, ZK, ZB, ZS in ZSMS) ter predstavnika skupščine občine in izvršnega sveta. Ta se je sestajal pred izidom vsake številke. Zaradi sestave uredniškega odbora sem kot glavni in odgovorni urednik Savinjskih novic uredniški odbor razpustil in s tem prevzel nase vso odgovornost za objavljeno vsebino časopisa, kar mi je omogočala funkcija odgovornega urednika Savinjskih novic.

— Glavni in odgovorni urednik, katerega je imenovalo predsedstvo OK SZDL Mozirje za obdobje štirih let.

Po zakonu mora imeti časopis ustanovitelja. Ustanovitelj Savinjskih novic je bila OK SZDL Mozirje, vendar se je časopis že ob koncu lanskega leta ustanoviteljstvu odpovedal. Zato se ime prejšnjega ustanovitelja od takrat ne pojavlja več v glavi časopisa. V kolofonu pa je naznačeno, da je izdajatelj časopisa SZ Mozirje.

je, saj vsi finančni posli gredo preko računa bivše Socialistične zveze Mozirje.

Financiranje

Izhajanje Savinjskih novic so omogočale delovne organizacije iz občine Mozirje, ki so plačevale prispevke po številu zaposlenih. Za nekakšno nadomestilo so imeli sofinancerji brezplačno objavo oglasov, razpisov in ekonomsko propagando. Savinjske novice sofinancira tudi skupščina občine in bivše samoupravne interesne skupnosti, vendar ta delež ne presega pet odstotkov mesečnega proračuna Savinjskih novic. Tretji vir dohodkov je lastna ekonomsko propagandna dejavnost, ki je bila ob mojem nastopu na mesto urednika minimalna, s časom pa se je bistveno povečala, tako da sedaj občasno pokrijemo z ekonomsko propagando že skoraj polovico tiskarskih storitev, ki so poleg osebnega dohodka urednika glavni strošek v proračunu časopisa.

To smo dosegli z razumno razmejitvijo oglaševanja delovnih organizacij (specialne reklame smo zaračunavali tudi sofinancerjem), privabili smo oglaševalce izven občine in pričeli objavljati tudi zahvale in osmrtnice. Praksa je pokazala, da so želje po oglaševanju v našem časopisu velike, saj je tudi efekt oglaševanja velik.

Sofinanciranje Savinjskih novic je s strani delovnih organizacij še do nedavno teklo brez posebno velikih težav, v zadnjem času pa je vprašljiv izid vsake številke. Iz delovnih organizacij nismo dobili nobenih odgovorov sofinanciranja, svojih obveznosti pa ne poravnajo zaradi likvidnostnih težav oz. blokad žiro računov. Pri tem naj omenimo, da v bistvu ne gre za velike vsote (za ponazoritev — za eno tromesečje znaša prispevek Gorenja Glin Nazarje 18 tisoč din, El-kroja 10 tisoč din, GG Nazarje 12 tisoč din, MGA 7 tisoč din itd.) Ob tem je treba povedati, da je izhajanje Savinjskih novic skrajno racionalno, saj poleg urednika ni drugih zaposlenih in za primerjavo povejmo, da imajo podobni časopisi z enakim številom strani in enakim tempom izhajanja pa tri ali celo več zaposlenih ljudi.

V tem trenutku je finančno stanje kritično, saj za septembrsko številko še niso zagotovljena sredstva. Če bomo uspeli za to tromesečje izterjati prispevke delovnih organizacij, pa bodo tudi ti problemi rešeni. Popolnoma pa ostaja odprto vprašanje izhajanja časopisa v zadnjem tromesečju, vendar bi o tem problemu govorili v nadaljevanju, ko bom prikazal nekatere možnosti bodočega organiziranja Savinjskih novic.

Programska zasnova

Savinjske novice so mesečnik in iz tega seveda izhaja, da pri marsikaterem dogodku ne more biti aktualen. Zato smo temu primerno postavili programsko zasnovo. V zadnjem obdobju smo povečali tudi število komentarjev. Posebno pozornost smo posvečali malemu človeku in njegovemu delu, nemajhne pa so tudi zasluge Savinjskih novic pri ohranjanju

naše identite, narodnega ponosa, pripadnosti Zgornji Savinjski dolini, kakor tudi pri ohranjanju naše kulturne in etnografske dediščine. Savinjske novice so pogosto objavljale tudi izvirna literarna dela naših avtorjev. Vrednost Savinjskih novic na teh področjih je gotovo nenadomestljiva, kar dokazuje tudi dejstvo, da so Savinjske novice zelo iskano čtivo v Narodni in univerzitetni knjižnici, kjer med drugim pogosto dobivajo »noge«, tako da moramo NUK-u pogosto pošiljati posamezne številke iz našega arhiva, da izpolnijo svojo zbirko.

Z ustanovitvijo novih političnih zvez in strank se je stanje bistveno spremenilo. Vsa ta dogajanja seveda niso zaobšla Savinjskih novic. Urednik se je kar nekajkrat sestel s predstavniki starih in novih strank, rezultat tega pa je bil, da so se Savinjske novice enakopravno odprle za vse, ki so se želeli pojavljati v časopisu. Kot urednik moram povedati, da vsebina člankov v nobenem trenutku ni bila neresljiva problem, včasih pa se je bilo potrebno dogovoriti o količini gradiva, saj je obseg časopisa vendarle omejen na 8 strani in da zaradi politike vendarle nismo mogli popolnoma zanemariti ostale vsebine. Posebej uspešno je bilo sodelovanje v predvolilnem času, ko smo dejansko stremeli za tem, da nismo nikogar favorizirali ali postavljali v stran. Iz kontaktov s predstavniki vseh političnih strank si upam trditi, da nam je v veliki meri to tudi uspelo.

Odrpeli smo tudi rubriko pisma bralcev, ki je vsako številko polna. Že na začetku smo zapisali, da je ključni problem Savinjskih novic aktualnost. Zato bi bilo smotno razmišljati, da bi Savinjske novice postale štirinajstnevnik. To seveda odpira mnoga druga vprašanja, vendar pa se moramo vsi zavedati pomembnosti informacij, za katere pravijo, da nimajo cene.

Predlogi za bodočo organiziranost Savinjskih novic

1. Ustanovitelj: Skupščina občine Mozirje

2. Izdajateljski svet se ukine in se uvede programski svet časopisa kot najvišji organ Savinjskih novic. Sestavljalo naj bi ga 10—15 članov. Imenuje ga Skupščina občine Mozirje. Programski svet poleg ostalega sprejema programsko usmerjenost časopisa.

3. Redakcija časopisa bi bila odgovorna za strokovno pripravo vsake posamezne številke. Sestavljena naj bi bila iz urednika in še dveh ali treh posameznikov, ki največ sodelujejo (pišejo) pri Savinjskih novicah. Redakcija časopisa naj bi pripravila načrt dela za vsako številko, si razdelila delo in podobno.

4. Finančno-računovodska ter administrativna služba naj bi se prenesla v upravni organ — 1 človek. To pomeni tudi spremembo številke žiro računa.

5. Glavni in odgovorni urednik ter novinarji

a) 1. varianta: glavni in odgovorni urednik neprofesionalec in en profesionalni novinar

b) 2. varianta: glavni in odgovorni urednik profesionalac in istočasno glavni novinar časopisa.

Moje mnenje je, da brez profesionalnega urednika ali pa novinarja časopis ne bo mogel izhajati dlje časa (največ par mesecev).

Zato se postavlja vprašanje, v kateri delovni skupnosti zaposliti novinarja oz. urednika.

Možnosti:

— zaposlitev v občinski upravi
— ustanovitev časopisno založniškega podjetja Savinjske novice (lahko kot mešano podjetje ali kot delničarsko podjetje). Podjetje bi lahko izvajalo tudi druge oblike dejavnosti, kot je založništvo prospektov, brošur, knjig, povezava s kabelsko televizijo oz. bodočim studiom TV Mozirje itd.

— zaposlitev v kakšni drugi že ustanovljeni firmi v naši občini

Urednika imenuje ustanovitelj časopisa.

Bodoče financiranje

1. varianta: ostane kot do sedaj (sofinanciranje delovnih organizacij na podlagi izstavljenih računov plus delež skupščine občine, ki bi se moral vsekakor povečati glede na ustanoviteljstvo — do 20%.

2. varianta: zagotavljanje finančnih sredstev s posebnim davkom

3. varianta: naročnina
V tem trenutku Savinjske novice izhajajo v nakladi 5200 izvodov. Dobijo jih vsa gospodinjstva v naši občini in naročniki izven občine, ki plačujejo naročnino.

V naši občini je nekaj čez 5200 gospodinjstev, hišnih števil pa je okoli 4700. Da bi Savinjske novice lahko izhajale v sedanjem obsegu, bi potrebovali od 3000 do 3500 naročnikov. Če bi imeli 3500 naročnikov bi bila cena enega izvoda 9 din. V tem trenutku je za izid ene številke potrebnih 46.000 din.

Izračun je torej sledeč:

3500 naročnikov po 9 din	— 31.500 din
20% delež ustanovitelja	— 9.000 din
ekonomska propaganda	— 6.000 din
	46.500 din

Za prehod na naročnino bi bilo potrebno zagotoviti okoli 20.000 din. Naročnike bi lahko zbirali osmošolci (za provizijo, ki bi jo uporabili za končni izlet). Če bi se odločili za naročnino, bi v eni prihodnjih številki priložili položnico za polletno naročnino. Seveda pa bi nastali dodatni stroški in dela z obračunavanjem naročnine. To bi lahko rešili v okviru upravnih organov.

Prehod na naročnino pa bi imel še eno dobro stran. Glede na to, da bi bil izdatek za naročnika relativno majhen (9 din na mesec), bi se s tem odprle možnosti za prehod na štirinajstnevnik, saj bi se s tem pocenila cena enega izvoda. Seveda pa je vprašljivo, če bi lahko samo en profesionalac opravil vse delo.

Gl. in odg. urednik
RAJKO PINTAR

Hamlet (Savinjske novice): BITI ALI NE BITI

Svečana seja KS Mozirje

Krajevna skupnost Mozirje praznuje svoj praznik, kot spomin na osvoboditev Mozirja, 12. septembra vsakega leta. Tudi letos je v počastitev praznika sklicala svečano sejo sveta v moziškem kulturnem domu.

Sejo je pričel predsednik sveta inž. Rade Rakun, ki je pozdravil med udeleženci predsednika IS SO Mozirje mg. Alfreda Božiča in predsednike svetov sosednjih krajevnih skupnosti.

Po uvodnem nagovoru predsednika Rakuna je besedilo povzel prof. Anton Venek, ki je orisal delo krajevnih samouprav v zadnjem času. Gre za vrsto modernizacij cest, dograditev k moziškemu zdravstvenemu domu in obsežnih priprav za ureditev kanalizacije v kraju Mozirje. Vsekakor je krajevna skupnost v okviru možnih meja storila veliko, predvsem pa je skrbno gospodarila s sredstvi, ki izvirajo pretežno iz zbranega samopriskrbe.

Predsednik IS SO Mozirje gospod Božič pa je obrazložil sedanje stanje v gospodarstvu občine in poudaril, da je to v marsi-

čem kritično in da bo treba razumnih ukrepov za izboljšanje stanja. Seveda je veliko tega pogojeno s preходом na tržno gospodarstvo, ki je za nas izhod iz težav. Govoril je tudi o predvidevanjih okoli vsebine nove ustave, ki nam naj v prvi vrsti prinese popolno državnost in bo gotovo temelj bodočim odnosom v družbi. Čestital je krajevni skupnosti Mozirje k njenemu prazniku in želel v bodoče uspešno delo, posebno v okvirih, ki jih pričakujemo glede krajevnih samouprav v pričakovani novi ustavi. Nato je prof. Venek prebral utemeljitve za letošnji podelitev krajevnih priznanj, ki je bila druga po vrsti. Gre za podelitev zlatih plaket trga Mozirje. Prejeli so jih:

Župnik, gospod Alojz Žager za obnavljanje sakralnih objektov in za gradnjo pokopališke kapelice (cerkvice).

Vlado Miklavc za dolgoletno društveno in kronistično dejavnost in Aleksander Videčnik za ohranjanje kulturne dediščine in publicistično dejavnost.

A. V.

Stališče borcev

Na zadnji skupščini občine Mozirje se je med drugim razpravljalo o občinskem prazniku in v zvezi z njim o občinskih priznanjih, ki so se doslej ob tej priliki podeljevala. Pri tem je prišlo do dvomov o upravičenosti praznika, ki spominja na osvoboditev doline, torej dogodka iz narodnoosvobodilnega boja.

Predsedstvo občinskega odbora ZZB NOV je sklicalo tiskovno konferenco in na njej pojasnilo svoje poglede na izražena stališča nekaterih občinskih odbornikov. Sprejelo je takšno stališče:

Zgodovinsko dejstvo je, da so enote IV. operativne cone postopno osvobodile Zgornjo Savinjsko dolino in da je s padcem Mozirja bila dolina osvobodjena, zasedbene sile pa iz nje pregnane. Zato smatra predsedstvo, da praznovanje spomina na dan osvoboditve nikakor ne more biti sporno tudi ne strankam, ki so danes na vladi. Gre vendarle za dogodek, ki ne sme biti pozabljen, ali bolje naj ne bi bil pozabljen.

Ob tem se predsedstvo zaveda, da so bile stvari, ki bi jih danes lahko kritično presojali in prav je,

če jih. Razna vojna dejanja, od požigov stavb, v katerih so se drževali okupatorji, do napak, ki so se lahko dogajale v imenu osvobodilnega boja, je treba presojeti iz nepristranskega stališča. Nikakor ne gre zanikati napak, niti jih želi predsedstvo, vendar pa bi morali priznati dogajanja tistih dni, ko so mnogokje ljudje v opojnosti svobode prezrli meje dostojnosti in pravičnosti. O vsem bo kmalu morala reči svoje zgodovina, storej stroka, kajti govorjenje na pamet bolj škodi kot koristi tako tistim, ki se ga poslužujejo, kot tistim, ki so zaradi tega ožigosani.

Smo v času, ko znani zgodovinar dr. Milan Zevart proučuje vojne dogodke v Zgornji Savinjski dolini in kot ga poznamo v javnosti, bo gotovo prikazal resnico v monografiji o osvobodilnem boju v dolini.

Zelo si želimo dobrega sodelovanja z vsemi dobro mislečimi, ne glede kateri stranki že kdo pripada. Smo majhen narod, ki si ne more privoščiti razkošja notranjih nesporazumov in spopadov.

Občinski odbor ZZB NOV
Mozirje

Aktivnosti v predvolilnem obdobju niso ponehale

Volitve so že davno za nami. Stranke delajo bolj ali manj in bolj ali manj izpolnjujejo svoje predvolilne obljube. Kako in kaj je z delom Slovenske krščanske demokratske stranke, smo se pogovarjali s predsednikom Stefanom Matjažem.

»Slovensko krščansko demokratsko stranko smo v moziški občini ustanovili 16. februarja, v Demosovi koaliciji, in takoj začeli s predvolilnim bojem. Oblikovali smo 7-članski občinski odbor, trenutno pa šteje naša stranka približno 160 članov. Na volitvah smo bili zelo uspešni, v občinski skupščini pa nas zastopa predstavnik Demosa.«

V predvolilnem boju ste mnogo obljubljali. Kako danes izpolnjujete te obljube?

»Dejstvo je, da se moramo najprej v redu organizirati. Pomanjkanje prostorov je bil naš hud problem, ki smo ga sedaj končno uspeli rešiti. Tako imamo skupne prostore z Demosovo koalicijo, posebej naša

stranka pa bo imela svoje prostore. Seveda ne gre za cepitev Demosa, vendar želimo na tak način ohraniti svojo samostojnost. Kar se tiče predvolilnih obljub, pa imamo Demosovega predstavnika v občinski skupščini in Izvršnem svetu. Skupen je tudi naš »dan odprtih vrat«, lahko se vsak oglasi in pove svoje probleme, ki jih bomo poskušali reševati.«

Vi ste se odločili, da boste poleg občinskega odbora ustanovljali še posamezne odbore v vseh večjih krajih. Kaj pričakujete od teh krajevnih odborov?

»V septembru in oktobru bomo začeli ustanavljati krajevne odbore. Najprej v Šmartnem ob Dreti, nato v Lučah, na Rečici, na Ljubnem in v Nazarjah. Naloga teh odborov bo, da bodo za predstavljanje in zastopanje stranke na teh področjih ter koordinirali delo z občinskim odborom. Seveda bodo pridobivali tudi člane, na splošno pa želimo doseči čimboljšo povezanost s članstvom. Ob petkih zvečer bomo

priljubljeni tudi razna predavanja, predvsem na temi družina in družba. Razen tega skrbimo za avtobusne prevoze, odpeljali smo ljudi v Kočevje na spravno mašo in I. tabor Slovenskih krščanskih demokratov na Ptuj, organizirali pa bomo tudi prevoz za spravno daritev na Teharjih. Že sedaj pa se udeležujemo mesečnih seminarjev, ki jih pripravlja naša stranka v Ljubljani, saj doslej nismo imeli političnih izkušenj.«

Delovanje in načela vaše stranke izhajajo iz krščanskega etosa. Kako to vpliva na delo stranke v moziški občini?

»Konec avgusta smo imeli srečanje z gospodom Gračnerjem, ki je predstavnik duhovnikov na našem področju. Dogovorili smo se za sodelovanje, da bodo duhovniki preko nas nastopali v občinski Skupščini. Vsi smo se strinjali, da bo to sodelovanje omejeno. Poleg tega pa skušamo obuditi v življenje verski časopis Savinjski zvon, ki je lani nehali izhajati, bil pa

je zelo priljubljen med ljudmi. Še letos ga bomo ponovno izdali, polovico prostora bomo prepuščili duhovnikom, polovico pa bomo porabili mi za svoja sporočila. Ustanovili smo uredniški odbor, ki bo skrbel za izdajo glasila in tudi za objave v drugih medijih. Na občinski ravni se pripravljamo na ustanovitev odbora mladih slovenskih krščanskih demokratov, v katerem naj bi sodelovali mladi do 18 let.«

Kako je urejena denarna plat vaše stranke?

»Denar dobimo deloma iz članarine, ki je prostovoljna. Del finančnih sredstev pa nam zagotovi občinski proračun, kot vsem drugim strankam. Denar smo porabili za nakup materiala in opremo novih pisarn, za tiskanje raznih vabil in plakatov ter organizacijo srečanj. Za konec bi še enkrat povabil vse naše člane, pripadnike in prijatelje, da se oglasijo pri nas. Skupno se bomo pogovorili o težavah in problemih ter jih poskušali tudi reševati.«

URŠKA KOLENC

Smučarjem ponudili obveznice

Rekreacijsko, turistično in smučarsko središče na Golteh nad Mozirjem poznamo skorajda vsi. Poznamo ga kot nedograjenega, kot nedonošenčka, po slabih zimah (za kar seveda sam po sebi ni kriv), poleg tega po slabi poletni ponudbi, slabi povezavi z dolino in tako naprej. Poznamo ga tudi po treh »zelenih« zimah in vsem, kar zraven sodi, najbrž pa ne poznamo vseh naporov in dosežkov, ki jih na vso srečo tudi ne manjka.

Konec poletja je, bliža se jesen. Kakšna je torej ocena stanja za letošnje leto? Vršilec dolžnosti direktorja RTC Golte Marjan Prelog jo ocenjuje takole: »Že tretja po vrsti zima nam jo je pošteno zagodla. Z velikimi naporami smo naravi skušali vsaj malo pomagati in smo uredili smučišče z umetnim snegom. Dolžina 350 metrov seveda na prvi pogled ni zavidanja vredna, vsekane pa je bilo to skoraj edino smučišče v Sloveniji, ki je nudilo vsaj malo smuke, tudi za šole v naravi. Z njim smo si zagotovili 60 dni obratovanja in si s tem pridobili sredstva za preživetje v vmesni sezoni.

Na poletje smo se pripravljali vso pomlad, predvsem seveda v želji, da bi okrepili tudi poletno ponudbo. V precejšnji meri smo tudi uspeli, saj se lahko pohvalimo z ugodnimi dosežki. V letošnjem poletju smo našli za 100 odstotkov več nočitev kot prejšnja leta, računamo pa tudi, da bomo to število do konca leta še presegli. Predvsem na podlagi dejstva, da bomo polno zasedeni že od 29. novembra dalje. Hotel na Golteh je bil polno zaseden že v juliju in avgustu, v začetku septembra je stanje sicer precej slabše, že te dni pa pričakujemo večjo skupino gostov iz (sedaj že bivše) Nemške demokratične republike.«

Z dosežki v poletni sezoni so torej letos lahko zadovoljni, vseeno pa velja, da vse le ni tako kot bi si vsi skupaj želeli. Veliko razlogov za takšno trditev je v preteklosti, ko je bila slaba ponudba, pa še tiste, ki je bila, niso znali predstaviti, kaj šele prodati. Malokdo je RTC Golte poznal, povrh vsega pa tudi hotel ni bil primeren za letno sezono, pravzaprav še sedaj ni. Obnovili so sobe, celovite prenove pa se bodo lotili že to jesen in predvsem v naslednjem letu. Narava vsega zadovoljstva pač ne more nuditi.

Tudi na Golteh je lepa narava s čistim zrakom in lepim razgledom za današnjega gosta premalo. Vabilo gostom pravi, da so »dobrodošli v uživanju narave«, kar je, kot že rečeno, premalo. Vodja prodaje Marjan Skornšek pravi, da je v njihovem letnem programu precej novosti. Tu sta

alpinistična šola z izleti, šola kajakaštva, novost je jahanje, lepe možnosti pa ponuja tudi vožnja z gorskimi kolesi, saj je za ta šport in razvedrilo pri nas vse več zanimanja. Kaj kmalu bodo uredili izredno zanimivo progo, ki bo povezovala Golte s Smrekovcem in Slemenom. Še nekaj presenečenj imajo v načrtih, ali že kar v »izvedbi«. To so druženja na kmetijah, pikniki v naravi, razgledna pot, raziskovanje podzemnega sveta in še kaj drugega. Ob vsem tem je jasno, da njihova ponudba ni vezana le na Golte, sodeluje in še bolj bo morala vsa Zgornja Savinjska dolina. Tudi zaradi tega imajo v Logarski dolini v najemu dom celjskih planincev, upravičenost te najemnine pa so že nekajkrat dokazali.

Bliža se torej zimska sezona in nanjo se še posebej pripravljajo, predvsem pa si skupaj z vsemi nameni želijo snežne odeje. Prodaje sezonskih kart letos ne bo. Uvajajo obveznice, ker nujno in zelo hitro potrebujejo sredstva za izgradnjo primarnega vodovoda, ki bi omogočil zasnežitev proge na Medvednjak in s tem zagotovil sneg vsaj za štiri mesece. S prodajo obveznic na 5 let so pričeli 17. septembra, vsak plačnik pa bo dobil kupone in jih kasneje vnovčil za dnevne karte, dejansko pa to pomeni le polovično vrednost prave vrednosti dnevne karte. Prednost takšnega nakupa je tudi v tem, da bodo obresti za pet let obračunali takoj ob vplačilu, kar praktično pomeni, da lahko vsak plača 10 kart, dobi pa jih 20. Pravijo, da bo z nakupom treba pohiteti, saj bo količina omejena, prodali bodo namreč le 25 odstotkov letnih zmogljivosti, kuponi ali karte pa bodo veljali neomejeno dolgo. Predvsem si želijo poštenega odnosa do ljubiteljev smučanja in narave, navsezadnje pa upravičeno upajo, da bo sneg končno le zapadel.

Navsezadnje tudi v teh dneh na Golteh ne bi smelo biti nikomur dolgčas. Sezona nabiranja gozdnih sadežev je tu, da o nabiranju zdravilnih zelišč ne govorimo. Posebej ugodna je ponudba za prehodne, dnevne izletnike. Vožnja z nihalko s kosilom v hotelu namreč za odrasle velja 100, za otroke pa 70 dinarjev. Ob evropski razstavi cvetja v Savinjskem gaju je vabljenja še dodatna možnost, veliko enkratnega cvetja raste namreč tudi v naravnem parku v okolju mozirskih planin. Konec septembra bodo na Golteh pripravili še tekmo z gorskimi kolesi, v oktobru pa še veliko tekmo tiralnih padalcev. Dobrodošli torej na Golteh v uživanju lepe narave.

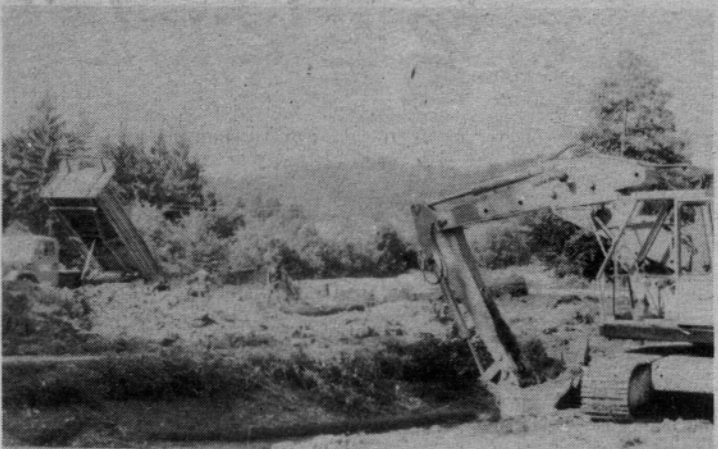
Zgornjesavinjski čvek

(za resničnost čvekov ne odgovarjamo)

Obstaja resna nevarnost, da bo naša občina izgubila del svojega ozemlja. Zaradi podelitve turističnega nageljna našemu vrtnarju Jožetu Skornšku so bile užaljene nekatere veličine iz slovenskega središča, ki so zagrožile, da bodo Savinjski gaj iz naše občine prenesle kar v sredo Tivolija v Ljubljani. Kako bodo tehnično to izpeljali, še ne vemo, največji problem pa bodo imeli s prestativitvijo ribnika. Pa tudi Jožeta Skornška bodo težko prepričali, da bi se preselil v Ljubljano.

V ponedeljek po razstavi Cvetje Evrope smo imeli v mozirski občini še en nepredviden postni dan. V vsej občini ni bilo mogoče dobiti niti grama mesa, saj so vse zaloge šle za obiskovalce cvetlične razstave. Uredništvu ni znano, ali so bile načete tudi vojne rezerve. Pa tudi če bi bile, bi bilo mesa še vedno premalo za vse lačne obiskovalce cvetlične razstave. Sicer pa meso res ni treba jesti vsak dan.

Ali se bodo Čajetinci udeležili osrednje občinske proslave ali ne — to je bilo vprašanje za stavo v prejšnji številki Savinjskih novic. Pa ni bilo nikakršnega odziva. Možno je samo dvojje — ali narod nima denarja za stave ali pa nam je že čisto vseeno, kaj se dogaja s Čajetinci, še posebej odkar nimamo več Čajetinske ulice. Še dobro, da ni nobene stave, ker ne vemo, kako bi razsodili, kajti Čajetincev sicer ni bilo, so pa poslali brzojavko s čestitkami.

Na mozirski obvoznici spet brnijo stroji. Sedaj poteka izgradnja mostov. Gradnja mostov se je zavlekla, ker so bili najprej predvideni montažni mostovi, ki pa so precej dražji od klasičnih — zato so se naknadno odločili za slednje, pri čemer je bilo seveda potrebno pripraviti novo tehnično dokumentacijo.

V razmislek

Mozirski trg postaja z obnovo hiš vse lepši. Veliko je k temu pripomogla obnovljena Grabnerjeva hiša, pa tudi v spodnjem delu trga se pročelja lepšajo in prenavljajo. Trgovsko podjetje Savinja je gotovo najlepšo zunanost svoje stavbe tudi olepšala, to je toliko bolj pomembno, ker gre za izrazit primer secesijske umetnosti v naši dolini. Kot vse kaže, bodo zgledu sledili še tisti lastniki hiš, ki doslej še niso uredili zunanosti svojih zgradb. Že smo pisali o tem, da najdejo lastniki hiš po potrebi dragocen nasvet občinskega urbanista inž. Tofa.

Le redka so naselja, ki se lahko pohvalijo s tako lepim srednjeveškim trgov, kot je mozirski. Povojni načrtovalci pač niso kaj prida upoštevali primernost neke zgradbe v takem okolju. Tako je tujek gotovo prizidek hotela Turist, pa tudi bančna stavba se dosti ne ujema s podobo trga. Lahko bi še naštevali, pa vendar, sedaj naj velja pravilo, da rešujemo, kar se rešiti da!

A. Videčnik

Grosistično skladišče na Ljubnem

Na Ljubnem flosarija še ni pozabljen, vendar pa so jo zamenjali modernejši časi in modernejša oprema. V starih časih so ljubenski flosarji zašli v liman, to se pravi v vrtnice, danes pa lahko na Ljubnem zaidemo v novo odprto trgovino Liman.

Lastnik Limana, Franc Jamnik, pravi, da to pravzaprav ni prava trgovina, da je ob ustanavljanju razmišljal predvsem o grosističnem skladišču in prodaji blaga za kmetijstvo ter gradbeništvo, ne bo pa pozabil na živila in pijačo. »Za kmetijstvo prodajamo vseh vrst mehanizacijo, razne žitarice, umetna gnojila... Za tiste, ki zidajo, bomo poskrbeli predvsem za apno, žgano apno in cement. Obljubim pa lahko, da se bomo za vsakega kupca posebej potrudili in zadovoljili njegove želje.«

V Limanu so se odločili, da bodo imeli ločeno prodajalno in skladišče. Prodajalna naj bi stala v središču Ljubnega, zaradi blaga, ki ga bodo nudili kupcem, pa so dogradili še skladišče v bližini Ljubnega. Tako bodo blago prodajali in zanj sprejemali naročila

v prodajalni, po »robo« pa bo treba v skladišče.

Franc Jamnik je že 12 let obrtnik, letos pa je postal podjetnik. »Odpiranje takšnega skladišča ne gre brez težav, sam sem si moral razplesti mrežo dobaviteljev in iskati najbolj ugodne rešitve. Za kmetijsko mehanizacijo in nabavo le-te sem se povezal s partnerjem iz Beograda. Kmetijske stroje, za začetek bodo to traktorji, bom dobival iz Srbije, saj so tam občutno cenejši. Tudi mi bomo delali s takimi maržami, ki pri nas v trgovinah še ne obstajajo. Gre predvsem za prodajo na veliko, vendar tudi posameznih kupcev ne bomo zanemarjali. Pripravljali bomo razne akcijske prodaje blaga, ki bo v tistem trenutku najbolj aktualno. Za začetek smo se odločili za akcijsko prodajo jedilnega olja in vseh vrst pijače.«

V Limanu ne računajo na velike dobičke, saj bodo vse blago prodajali po najnižjih možnih cenah. Želeli so si le, da bi se tudi na Ljubnem pojavila takšna trgovina s stvarmi, ki jih okoliški prebivalci najbolj potrebujejo.

URŠKA KOLENC

Po meri kmetov in v korist vseh

Zgornjesavinjsko kmetijsko zadruo pozna velika večina ljudi od blizu in daleč, pozna tudi njeno dejavnost, ki se prilagaja iz dneva v dan spreminjajočim se razmeram in pogojem poslovanja. Osnovne so seveda vse kmetijske dejavnosti, poleg tega zadrua obvladuje 70 odstotkov trgovine in prav toliko gostinstva v družbeni lasti, načrtujejo in uvajajo pa še nove dejavnosti, kamor sodi odkup žaganega lesa, ustanavljanje stanovanjske zadruge, že dalj časa se ukvarjajo z obrtno kooperacijo in še o marsičem razmišljajo. Njihovo osnovno vodilo je pač uspešno poslovanje, saj vse svoje dejavnosti vrednotijo glede na donosnost, pri čemer najprej ovrednotijo svoje dejanske sposobnosti in zmožnosti za dejansko uresničitev načrtov.

Vsekakor tudi zadruo pestijo težave sedanjega gospodarskega trenutka, kar še posebej velja za (pre)hude obremenitve na vseh področjih. Kmetijstvo je pač gospodarska panoga, ki terja velika materialna vlaganja, saj je proizvodni cikel sorazmerno dolg, poslovanje otežujejo visoke obresti, zmanjšana kupna moč in podobno, kar vse krepko otežuje napore za povečanje kmetijske proizvodnje in slabo vpliva na izboljšanje kakovosti izdelkov in uslug. Ob vsem tem je zaposlenim povsem jasno, da zunanji vplivi in ukrepi ne smejo odločilno vplivati na gospodarjenje in končni uspeh, čeprav so ob njih velikokrat nemočni.

Prvi razlog za takšno razmišljanje je visoka pripadnost k zadruzi in njenim dejavnostim, kar mora omogočiti, da se bodo uspešno upirali negativnim zunanjim činiteljem. Predvsem z novim sistemom nagrajevanja, saj bodo dejansko ocenili vsako delovno mesto in slehernega delavca, predvsem z vidika koliko lahko prispeva k uspešnosti poslovanja in bodo vsakega posebej tudi primerno nagradili. Prav tako je jasno, da sicer hudi zunanji vplivi ne mislijo vzeti v zakup, zato se bodo po vseh močeh in s pomočjo občinske skupščine trudili, da bi le porušili plotove prekomernih obremenitev, zaprtosti posameznih tržišč in podobno.

Ob splošno zaostrenih razmerah, upadanju proizvodnje in vsemu, kar zraven sodi, se trenutno in na vso srečo na Zgornjesavinjski kmetijski zadruzi s tem še ne srečujejo. Na nobenem področju v kmetijski dejavnosti namreč ne beležijo upadanja, ampak povečevanje proizvodnje. Povečuje se pridelek mleka kot osnovne dejavnosti, večji je odkup živine, zmogljivosti v kmečkem turizmu so letos dobro zasedene, oživila pa se je končno tudi investicijska dejavnost v kmetijstvu. Največ zaslug za slednje ima republiški sklad za intervencije v kmetijstvu, ki je občini Mozirje in s tem tudi zadruzi dodelil določena sredstva, ki so jih na zadruzi oplemenitili tudi s krediti in drugimi ukrepi. Na področju trgovske dejavnosti želijo stanje izboljšati predvsem z boljšim nagrajevanjem zaposlenih, obenem pa tudi s »čiščenjem« uspešnih in neuspešnih. Ne glede na vse težave prodaja v zadnjih mesecih realno ni upadla, celo porasla je, vsekakor pa se zavedajo konkurence novih zasebnih prodajal in bižnije Avstrije tudi.

Precej skrbi jim povzroča hmelj, ki je edina izvozna kultura, saj kar 80 odstotkov pridelka izvozijo. Kljub nadpovprečnemu letošnjemu pridelku pa bodo zaradi nerealnega tečaja dinarja letos »pridelali« izgubo, če je seveda ne bodo nadomestili z uspehom

v ostalih dejavnostih, ali z morebitnimi izvoznimi stimulacijami. Ob tem se zavedajo, da bo težko nadaljevati s sedanjim trendom povečevanja kmetijske proizvodnje. Nekaj zaradi suše, predvsem pa zaradi nenehne rasti cen surovin, koruze, pšenice, gnojil in krmil, če vemo, da se cene kmetijskih pridelkov ne zvišujejo. To seveda pomeni krepko višje proizvodne stroške, posledično višje cene in velike težave pri prodaji. Da je mera več kot polna, je poskrbela država z intervencijskimi uvozi kmetijskih pridelkov brez zaščitnih carin pod pretvezo, da je motena oskrba našega tržišča. Še bolj žalostno je dejstvo, da vsa zahodna Evropa tržnih presežkov ne izvaž po svojih dejanskih proizvodnih cenah, temveč izvoz krepko stimulira, tudi do polovice. Uvoženi pridelki so tako enkrat cenejši kot naši, cena je celo nižja od naših dejanskih proizvodnih stroškov. Popolnoma jasno je torej, da se naša država ne zaveda pomena dolgoročnosti kmetijske politike, ki je odločilna za samo preskrbo posameznih narodov. Če kmetijstvo preko noči osiromašimo, ga preko noči tudi ne moremo oživiti in se v enem samem trenutku tudi ne moremo prilagoditi novim tržnim razmeram. Tako nespametne kmetijske in s tem gospodarske politike vsaj za malo daljši čas ni imela nobena država na svetu.

Prav zato nameravajo storiti vse, da te ovire odpravijo, tudi za ceno štrajka pri oddaji pitane živine in kar kmalu tudi pri oddaji mleka.

V takšnih razmerah so seveda izrednega pomena tako imenovana stimulativna sredstva, ki bi jih morala država zagotavljati kmetijstvu. To so predvsem sredstva za pomoč pri pokrivanju razlike med stroški proizvodnje in prodajno ceno. So dvojnega pomena, saj pomenijo tudi boljši tehnološki razvoj in možnost nakupa repromaterialov v času, ko so cene najbolj sprejemljive. Teh sredstev se kmetijstvo ne misli odpovedati v nobenem primeru, mimogrede rečeno pa takšna sredstva poznajo prav vsa razvita tržna gospodarstva. V našem primeru naj bi to bili skladi za pospeševanje kmetijstva v občini in republiki. Zaradi velikih izgub v mozirski občini teh sredstev trenutno ni in bo treba poiskati druge vire, sredstva za te namene pa iščejo tudi na področjih, kamor prodajajo svoje izdelke (Zasavje, Ljubljana...).

Bistvenega pomena za nadaljnji razvoj je tudi nova organiziranost zadruge, podlaga za to pa bosta nova zakona o zadružništvu in gozdarstvu, ki naj bi bila sprejeta do konca leta. Na zunaj za zadruo to ne bo pomenilo nič pretresljivega, znotraj pa ne dvomno večjo konsolidacijo poslovanja. Sedanje družbeno premoženje bo postalo zadružna lastnina, kmetje in zadružni delavci naj bi prispevali svoje deleže in s tem spodbudili zanimanje za boljše poslovanje, predvsem pa večjo medsebojno odgovornost za gospodarjenje. Za področje mozirske občine je predvsem značilno, da na kmetijah prevladujejo dohodki iz gozdarstva, saj letni etat vseh kmetov dosega 60.000 kubikov, z vrnitvijo 8.000 hektarov odvzetih gozdov pa se bo še povečal. V ospredje zato prihaja smiselna združitev zasebnega kmetijstva in gozdarstva v bodoči zadruzi. Kmetija pač ne sme biti ločena na kmetijski in gozdarski del, še zlasti ne v hribovitih predelih, s tem pa se strinjajo tudi gozdno gospodarstvo in drugi. Kmet naj s svojim premoženjem upravlja z enega mesta, iskati mora najprimernejše organiziranje za zagotavljanje svojih potreb, za trženje, razvoj in drugo. Po novem letu naj bi bila torej zadruza kmetijstva, gozdarstva, trgovine in vseh ostalih sedanjih dejavnosti.

jp

ZKZ Mozirje je v septembru pripravila demonstracijo uporabe in delovanja malih strojev iz programa TORI — motornih nahrbtnih kosilnic TOREX R1 in TOREX R2.

SKOZI ČAS

Balada ob 850-letnici Gornjega Grada

Tam, vrh prelaza na konju belem konjenik skrivnostni, zavil v megló stoletij kot kamniti lik. Nesmrten duh tlačanov v dalji slutil je okove, gospodov grofov videl gniti bledolične je sinove. Čas, rabelj ta okrutni, devicam starim ugašal sveče in vitezm neustrašnim razkrhal bridke meče. Gradil vasi, gradove, po trgih svetle samostane, graščinske pred Boga postavil in revne vse tlačane. Le tu in tam v temačni celici pobožne hiše od ljudi menih pozabljen brevir na roko piše. Zvit skrbno pergament vojn križarskih bo priča in kdo naredil Zrinskih je Kacijanarja mrliča. A čas beži! Kronista mračnih dni že trhle bele so kosti, prepletel pajek mrežo, zdaj cerkev tam stoji. Na mostu trhlem kot senca nočna je postava kmeta prišla v večerni ave nebeškega častit očeta. V škofjskem dvoru pa med branjem svetega brevirja, klečeč pred najsvetejšim, škof Attems se vznemirja: »Moj Bog, izteka ura se, a ni zapel še mili zvon v zvoniku katedrale, že kličeš grešnika pred sodni tron.« Zdaj mrtev škof leži. Le cerkev, njegov poslednji dar, stoji, prekleta od tlačanov, pomnik trpljenja, znoja in krvi. In nam, ki v dalji slutimo minljivost zemeljskih poti, in starodavnih zidov se vetra pesem v noč drobi. Le v linah stolpa, brez časa dolgo gnezdi netopir, vsem škofom pri daritvi, pri žetvi kmetom vzbujal je nemir. In Dreta zuboreča, čemu kot solza val se tvoj iskri, kot da nesmrtnost tvoja po slavi mrtvih dedov hrepeni? Še zemlje ni, kar vzkliko bo semena novih korenin, prekrila ran stoletnih za blagor, odpustanje in spomin. V nič bo dogorela sveča, pero odložil sključen bo kronist, a Bog ne da, da časov naših ostal bi nepopisan list.

EDI MAVRIČ

Nagrado občine Mozirje, ki so jo podelili Gornjemu Gradu, je prevzel gospod župnik Ivan Koren.

Nagrado občine Mozirje za leto 1990 prejme

Gornji Grad ob 850-letnici in sodelujoči pri obnovi katedrale

Prva uradna zabeležena letnica, povezana z Gornjim gradom, je leto 1140, ko je bil ustanovljen benediktanski samostan. Menihi so v teh krajih gospodarili polnih 300 let. Z ustanovitvijo ljubljanske škofije ji je bil dodeljen samostan z vso pripadajočo posestjo. S prihodom ljubljanskih škofov je Gornji Grad postal drugo cerkveno in s tem posredno tudi kulturno središče Slovenije in slovenstva.

Sedanja cerkev in graščina sta bili zgrajeni v sredini 18. stoletja in predstavljata lep primer baročne arhitekture. Žal je bila graščina leta 1944 požgana in namesto da bi jo povojne oblasti dovolile obnoviti, so jo dale porušiti. Tako je nam in našim otrokom ostala le cerkev in del graščine.

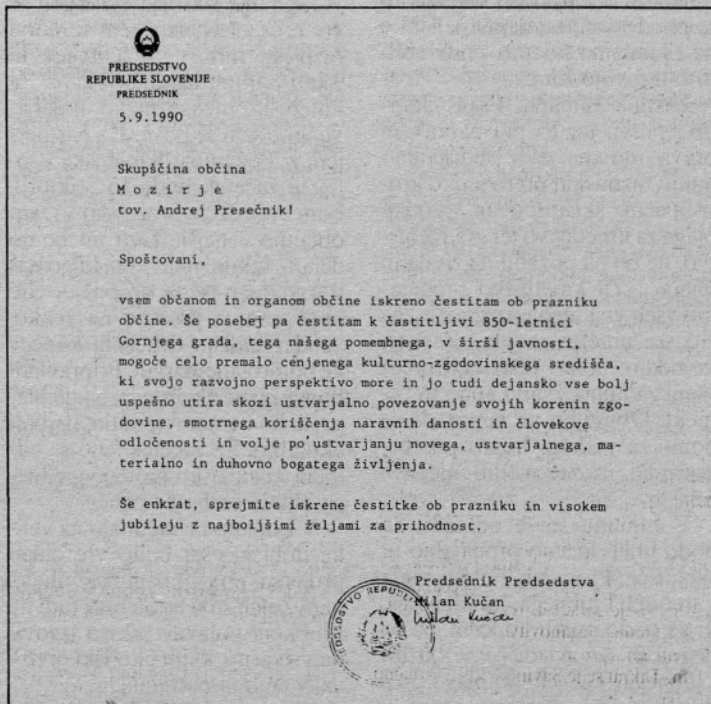
Prva pomembnejša obnovitvena dela na katedrali so se s sredstvi in prostovolnim delom župnikov gornjega Grada začela po letu 1975. Kmalu je kulturni pomen cerkve s svojim sodelovanjem spoznala tudi vlada preko Kulturne skupnosti. Do leta 1985 so bila opravljena najnunejša vzdrževalna in manjša obnovitvena dela na zvoniku in kupoli.

S prihodom gospoda župnika Ivana Korena v Gornji Grad leta 1985 se je pristopilo k celoviti obnovi katedrale. Ob strokovni in finančni pomoči Kulturne skupnosti občine Mozirje in Republike Slovenije, Zavoda za spomeniško varstvo iz Celja, Mariborske škofije, delovnih organizacij, krajevne skupnosti Gornji grad ter župljanov gornjegrajske župnije in celotne gornjegrajske dekanije, z nepreštetimi prostovoljnimi urami domačinov, s požrtvovalnim in nevarnim delom mojstrov — izvajalcev zidarskih, tesarskih, krovskih, pleskarskih in električarskih del, je bila obnova končana v letu 1989, ureditev okolice pa pred mesecem dni. Obnovljene so bile tudi orgle.

Pri podelitvi letošnje občinske nagrade se zavedamo, da tako zahtevno delo, kot je obnova največje slovenske katedrale, ni moglo potekati brez vseh omenjenih, zavedamo pa se tudi, da brez organizatorja, ki je vse povezoval in pri vseh delih sodeloval s svojim delom, ne bi šlo. To breme je nase prevzel gospod župnik Ivan Koren.

Nagrada naj bo simboličen prispevek k dokončanju obnovitvenih in ureditvenih del, priznanje Gornjemu Gradu kot soustvarjalcu slovenske samobitnosti in narodnostne zavesti ter zahvala vsem, ki so sodelovali pri obnovi katedrale.

SKUPŠČINA OBČINE MOZIRJE

V predverju Kulturno prosvetnega doma v Gornjem Gradu so pripravili razstavo fotografij in dokumentov iz zgodovine Gornjega Grada. Razstavo je pripravil prizadevni zbiratelj tovrstnega gradiva Janez Mavrič.

Zaslužena nagrada Gornjemu Gradu

Slavnostna seja ob prazniku občine Mozirje je bila letos v Gornjem Gradu, z njo pa so obeležili tudi 850-letnico tega kraja, ki je še kako pomembna za Zgornjo Savinjsko dolino in tudi za širšo skupnost. Časi so pač takšni, kakršni so, zato letos praznika v mozirski občini niso obeležili z doslej običajnimi slovesnostmi, tudi otvoritev novih pridobitev ni bilo. To seveda ne pomeni, da v mozirski občini dosežkov v preteklem obdobju ni bilo, pridni Zgornjesavinjčani so tudi v minulem letu veliko postorili za svoj razvoj in lepše prihodnje dni, vendar so se v občini odločili za skromno praznovanje. Ob tem so se želeli predvsem seznaniti s trenutnim gospodarskim, družbenim in političnim stanjem v občini, posebej pa so opredelili nujne naloge in napore za premagovanje vseh težav, njihova uresničitev pa seveda pomeni hitrejši razvoj.

Takšna je bila tudi osnovna misel slavnostnega govornika, predsednika skupščine občine Mozirje Andreja Presečnika, ki je ob vseh trenutnih težavah posebej poudaril vse prednosti in vrednote Zgornje Savinjske doline in ob tem dejal, da jih bodo Zgornjesavinjčani najprej ohranili zase, ne odrekajo pa pomoči in sodelovanja z vsemi ostalimi, vendar izključno na temelju poštenih in razumnih odnosov ter dogovarjanj.

Vse zbrane je pozdravil tudi republiški minister za trg in splošne gospodarske zadeve Maks Bastl. Spregovoril je o trenutnih razmerah v republiki in mozirski občini. Z občino v zvezi je poudaril, da je bila v preteklosti res odrijena od velikih naložb, po drugi strani in prav zaradi tega pa je ohranila čisto in zdravo okolje, ki je danes že pravo bogastvo. Prav to bogastvo pa je treba ovrednotiti in na njem graditi nadaljnji razvoj vse Zgornje Savinjske doline, zlasti na področjih turizma in kmetijstva.

Letošnjo nagrado občine Mozirje je prejel kraj Gornji Grad in z njim vsi, ki so sodelovali in pomagali pri obnovi znamenite gornjegrajske katedrale. V imenu vseh jo je sprejel gornjegrajski župnik Ivan Koren, ki je ob zahvali dejal, da je bilo opravljeno ogromno delo, da je danes katedrala v ponos kraju, vsej dolini in Sloveniji, z obnovo celotnega kompleksa pa bodo v prihodnjih letih še nadaljevali. Bogat kulturni program so pripravili gostitelji letošnjega praznika in tudi s tem obeležili 850-letnico svojega kraja.

Objavljamo nekatere poudarke iz govora predsednika SO Mozirje Andreja Presečnika.

Letošnji praznik občine Mozirje proslavljamo drugače kot leta nazaj. Zmeraj smo ob tej priložnosti odpirali nove objekte, šole, postavljali smo takšne in drugačne spomenike, katerih vrednota večinoma ni segala v daljino zgodovino in ki ne bodo oprevani stoletja. Pozabili pa smo na spomenike, ki so soustvarjali našo stoletno zgodovino in naše korenine. Eden takšnih spomenikov je Gornji Grad, ki je dolga stoletja pomenil drugi dom ljubljanskih škofov, in kot tak pomembno prispeval k razvoju Zgornje Savinjske doline in ostalih slovenskih pokrajin. Ne opevamo takratnih časov, ker vemo, da so bili za mnoge ljudi hudi, zavedamo pa se, da se je v takšnih krajih, kot je Gornji Grad, soustvarjala zgodovina slovenstva. Kakšna je bila ta zgodovina, nam je bolj ali manj znano. Od Karantanije naprej Slovenci nismo živeli v svoji suvereni državi, sedaj imamo za to priložnost, le starih napak ne smemo ponavljati. S pametnim in strpnim pogovorom v parlamentu in prav takšnimi ukrepi vlade lahko pričakujemo, da bomo ta cilj, se pravi suverenost, dosegli v parih letih. Prepričan sem, da smo Slovenci dovolj zreli za ta korak in da razmere v Evropi to tudi omogočajo. Le oviro, ki se pojavlja v obliki centralistične Jugoslavije, je treba premagati.

Slovenski parlament in vlada sta nastopila delo v izredno kritični situaciji. V državi, kjer družbeni kapital nima pravega lastnika, kjer ni pravega trga, davčnega sistema, finančne discipline, socialne politike, je izredno težko stvari v kratkem času premakniti na bolje. Kot oteževalno okoliščino moramo upoštevati še to, da so na mestih, ki krojijo temelje novemu gospodarskemu in družbenemu si-

stemu, ljudje, ki so pri tem delu sodelovali že sedaj, pa če si to priznamo ali ne.

Zaradi obilice problemov je zato nerealno pričakovati, da se bodo stvari uredile v nekaj mesecih, potrebna bodo leta. To obdobje pa mnogi zaradi neustreznega pravnega reda izkoriščajo, kar bo pripeljalo do novih zapletov. Da bi bile težave še večje, je slovensko gospodarstvo v globokih izgubah in težko obvladljivih finančnih težavah, tudi zaradi politike zvezne vlade. Razmere v gospodarstvu v naši občini so kritične, saj v polletju ni bilo podjetja, ki bi ustvarjalo akumulacijo, o višini izgub pa ne bi govoril. Nevarnost stečaja in brezposelnosti visita nad prebivalci in našata nemir med ljudmi. Dodatno napetost so povzročili nekateri ukrepi slovenske vlade in parlamenta, tu mislim za naše področje izredno pomemben moratorij o sečnji v škofjskih gozdovih.

Občinska skupščina in izvršni svet po svojih močeh skušata blažiti ali preprečevati večje strese in krmariti do občinsko barko, da bi ostala nad vodo.

O težavah v občini ob tej priliki ne bi govoril, saj vendar praznujemo občinski praznik in ob prazniku se o težavah naj ne bi govorilo. Povedal pa bi nekaj misli, kje vidimo našo prihodnost. Prepričani smo, da je naša prihodnost zemlja, gozd, skratka narava in industrija, ki tej naravi ne bo škodovala. Če bomo imeli vse to in če bomo imeli tudi naše kulturne in naravne spomenike, potem lahko precej iztržimo od turizma. Pri tem bomo morali veljati načelo: »Turizem smo ljudje«. Če domačini tega ne bomo znali izkoristiti, nam drugi tega ne bodo podarili. Za turizem bomo morali živeti vsi. Če bomo čuvali in vzdrževali naše naravne in kulturne danosti, če jih bomo spoštovali mi, jih bodo občudovali tudi obiskovalci naših krajev. Če jim bomo ponudili še ustrezne gostinske storitve, bo rezultat ugoden, dokler pa tega ne bo, tudi uspeha ne more biti.

Naše možnosti so tudi v pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov, saj smo z nekaterimi izdelki že znani izven doline. Izkoristiti bomo morali vsako ped zemlje, ne smemo pa pričakovati, da lahko nekdo preživi na vsaki pedi zemlje. Les, kot naše največje naravno bogastvo, moramo ohraniti našim vnucom, zato ga bo treba bolj izkoristiti. Merilo za uspeh ne sme biti kubik posekanega in predelanega lesa, ampak drevesa, ki smo jih ohranili pri življenju, skratka, z gozdom bo treba ravnati kot z občutljivo biološko združbo in ne kot s surovinsko bazo za požrešne žage.

Naše bogastvo je tudi pitna voda. Zavedamo se, da je v večini naših krajev in zaselkov pitne vode dovolj in da imamo v določenih predelih velike zaloge. Zavedamo se, da moramo predvsem zaradi sebe, zaradi turističnega razvoja in tudi zaradi naših sosedov te rezerve varovati. Ne bomo pa pristali na tezo o zidanju občinskih plotov, ker je logično, da si mora vsak sam izkoristiti svoj prostor pod soncem in da z izsiljevanji zelenih učinkov ne bo. Mi smo pripravljeni pomagati drugim, vendar ne za ceno lastnega zaoznanja v razvoju, ampak da bomo tudi mi videli svoj interes, tudi ekonomski. Zavedamo se, da samo od narave, njenih dobrot in lepot ne moremo živeti, zato bomo razvijali takšno industrijo, ki se bo sposobna spopadati s pogoji trga in bo nenevarna za naše okolje. To pa so sposobna predvsem mala in srednje velika podjetja, s katerimi upravljajo zunanji lastniki.

Letošnji občinski praznik proslavljamo torej brez pomembnih delovnih zmag, proslavljamo pa ga ob novih pogojih večstrankarske demokracije. Večstrankarstvo je tudi v politiko vneslo konkurenco, ki smo jo tako pogrešali zadnja desetletja. Za naš razvoj mora prevladati konkurenca v gospodarstvu, od politike se vendarle ne da živeti. Politika zagotavlja pogoje, v katerih bo gospodarstvo uspešno delalo in rezultate svojega dela prinašalo za naš skupni razvoj. Ta razvoj pa bo s sodelovanjem vseh nas lažje dosegli.

Za konec bi se vsem krajanom Gornjega Grada zahvalil za ves doprilek, ki so ga prinesli za ohranitev kulturnega spomenika.

Republika Slovenija SKUPŠČINA OBČINE MOZIRJE IZVRŠNI SVET

RAZPISUJE

natečaj za izvirni znak za Zgornjo Savinjsko dolino

K sodelovanju vabimo vse posameznike, likovnike, šolsko mladino, aktivne zadružnikov, izdelovalce domače in umetne obrti, oblikovalce, arhitekta, upokojece in druge, da s svojimi predlogi v obliki idej, osnutkov in izdelkov sodelujejo v natečaju. Namen natečaja je pridobiti izvirni izdelek, ki bi istočasno postal zaščitni znak in spominek Zgornje Savinjske doline. Posebna strokovna komisija bo vse predložene ideje in tudi izdelke pregledala, ocenila kakovost, izvirnost in uporabnost ter med njimi izbrala najboljšega. Najboljšemu ponudniku bo podeljena nagrada v vrednosti 25.000,00 din. Strokovna komisija si pridržuje pravico, da razpisane nagrade ne podeli, če oceni, da prispele ideje in izdelki ne ustrezajo natečajnim pogojem. Natečaj traja do vključno 15. oktobra 1990, ideje in izdelke pošljite na naslov:

Izvršni svet skupščine občine Mozirje
63330 Mozirje
(telefon 063/831-511)

Po zaključnem natečaju ostane nagradjeni izdelek v lasti razpisovalca natečaja in se lahko uporabi za razpisane namene.

Izobraževalna organizacija za izobraževanje odraslih

DELAJSKA UNIVERZA MOZIRJE p.o.

Nazarje 24, 63331 NAZARJE

Delavska univerza Mozirje bo v izobraževalnem obdobju 1990/91 poleg programov, ki jih narekujejo zakonski predpisi (varstvo pri delu, požarna varnost, osebna higiena in higiena živil itd.) izvajala na podlagi ustreznega števila prijav še naslednje izobraževalne oblike:

ŠOLE SREDNJEGA IZOBRAŽEVANJA:

- OBRTNI STROJNI TEHNIK, nadaljevalni program V. stopnje zahtevnosti. Pogoj za vključitev v program je zaključena IV. stopnja (poklicna šola) kovinarske, avtomehanske ali strojne usmeritve. Pouk se je pričel že pred štirimi meseci, vendar je pod določenimi pogoji še možna vključitev v ta program.
- EKONOMSKI TEHNIK, program V. stopnje zahtevnosti. V tem šolskem letu vpisujemo oz. vključujemo kandidate v 3. letnik. Pogoj za vključitev v program je izpolnjena učna obveznost iz 1. in 2. letnika navedene usmeritve. Občani, ki so prekinili šolanje ter izpolnjujejo navedene pogoje, imajo možnost dokončati študij ob delu oziroma po tej poti.
- VOZNIK MOTORNIH VOZIL, program IV. stopnje zahtevnosti. Prijave za vpis sprejemamo za 1. letnik. Šolanje obsega tri letnike. Pogoj za vpis je zaključen 8. razred osnovne šole ali drugi ustrezeni programi (skrajšani programi SUI)
- ORGANIZACIJA DELA — SMER ORGANIZACIJSKA INFORMATIKA, t.j. višješolski študij, ki ga bomo v sodelovanju z Visoko šolo za organizacijo dela iz Kranja organizirali v primeru, če bo zanj prijavljeno zadostno število kandidatov. Splošni pogoj je končana srednja šola V. stopnje zahtevnosti.

Prijave in podrobnejše informacije za vse navedene programe izobraževanja dobite na Delavski univerzi Mozirje, pošta 63331 Nazarje, vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah pa do 16. ure, ali po telefonu 831-962 in 831-938.

Zgornjesavinjski »turisti« onkraj meje ... (III)

Kmečki turizem

Pa smo tam, se pravi pri strogi strokovnosti, to je stanje njihovega kmečkega turizma, pa še česa drugega. Gostitelji so nam namreč pripravili razgovor na to in sorodne teme. Vsi tako rekoč Slovenci, ki nas ločuje državna meja nekaj borih kilometrov oddaljena, pa sem imel vseeno občutek, da smo vsak s svojega konca (okroglega) sveta. In ne brez razloga. Predvsem nas je z enkratno slovenščino, kakršni mi nismo kos, presenetil Štefan Domej iz Pliberka, sicer pospeševalec na kmetijski zbornici z diplomom inženirja agronomije z ljubljanske univerze. Poleg tega razmere na »naši« in »njihovi« strani meje pozna skoraj bolje kot mi sami in so zato njegove razlage toliko bolj utemeljene, za nas presenetljive in nemalokrat (ne)razumljive. Da ne bo pomote, presenetil nas je s poznavanjem Zgornje Savinjske doline in njenih razvojnih dvomov, bil pa je med drugim tudi udeleženec mednarodnega študentskega planinskega tabora na Raduhi, za kar je bilo najlepše pričevanje (skoraj) takojšnje »poznavanje« našega Tomaža, sicer vodje takratnega tabora. Pa to niti ni pomembno.

Kmetijska zbornica pri njih skrbi za pospeševanje kmečkega turizma, pa ne pretirano. Vse skupaj je največ odvisno od kmetije in družine same, od njene pripravljenosti za delo z gosti. Po naše »pravega« kmečkega turizma namreč sploh nimajo. Ukvarjanje s turizmom zanje pomeni dodatni vir dohodka, precej se je uveljavil zlasti na turistično izredno razvitih področjih okrog tamkajšnjih jezer, gre pa predvsem za bungalove ob kmetijah. To velja za poletno sezono, o zimski ponudbi pa bolje, da sploh ne razpredam. Kakorkoli že, kmetija, ki ponuja do 20 postelj, ni turistični ali gostinski obrat, za to ni treba plačevati davkov in nam tako priljubljenih drugih obremenitev. Prvi pogoj in osnovni cilj je, da kmetije predelajo in oplemenitijo in prodajo svoje pridelke, mesne, mlečne in druge. Vedeti je namreč treba, da se na oni strani meje že nekaj let spopadajo s problemi velikih viškov v kmetijski proizvodnji, pa naj bo to žito, meso

ali mleko. Cene teh izdelkov določa država, so enotne za vse izdelke (in kmete), ob padcih cen posreduje država, ki recimo subvencionira izvoz govejega mesa tudi do polovice (in s tem posredno »podpira« tudi nižje cene mesa na naši strani meje); V Avstriji skušajo znižati kmetijsko proizvodnjo, zato močno obdavčujejo mineralna gnojila, dajejo premije za opustitev obdelovanja polja; posebej ukrepajo pri mlečni proizvodnji in še bi lahko našteval, pa jih skoraj ne razumem.

Vsekakor so na povsem drugačnem razpotju v kmetijski politiki kot pri nas. Kot že rečeno, osnovni cilj je, da kmetije kar največ pridelka predelajo in prodajo doma. Viške mleka, denimo, na posamezni kmetiji krmijo kakšnim sto pujskom in nekoliko manj glavam (ali repom) goveje živine, pozimi koljejo in predelujejo, poleti pa prodajajo, seveda brez nam tako »dragih« posrednikov. Želijo, da bi bil kmet vse bolj podjetnik in trgovec, ob upoštevanju vseh tržnih izizov in seveda rizikov. To seveda ne gre brez problemov; saj pomeni spremembo življenja, vedenja in mišljenja. Zato ni čudno, da na kmetijah večinoma nimajo časa, da bi se turistom posvečali ves dan (torej nimajo »čistega« kmečkega turizma), da je dejansko 60 odstotkov kmetov — polkmetov, da kakšne 4 odstotke zaposlenih letno zapuša kmetijstvo in da je za njih čista kmetija ideal. Na trenutno pri nas tako »opevano« družinsko kmetijo so dobesedno pozabili že najmanj pred petimi leti, saj na politične kampanje in gesla niso ravno navajeni. Prav jim je, zakaj so pa onkraj meje. Pa nikar ne mislite, da se bojujejo za svojo in bodočnost svojih otrok. Kaj takega jim še na misel ne pride. Zgledno skrbijo za višinske kmetije in se zato toliko bolj čudijo našim »ukrepom« na tem področju (v vseh zadnjih desetletjih).

Groza — prednost »pušl šankom«

Čisto ta pravim Zgornjesavinjska-nom je vzelo sapo, ko so gostitelji prav resno poudarili, da je trenutno najbolj priljubljena oblika kmečkega

turizma pri njih »pušl šank« in celo država ga podpira. Ko smo ob tem onemeli mi, je zaprlo sapo še njim. Kaj so »pušl šanki«, pri nas vemo, gotovo pa povsem nekaj drugega kot pri njih. Gre za določeno vrsto izletniškega turizma, prebivalci velikih mest znova odkrivajo blagodejnosti narave, prihajajo na kmetije, uživajo na svežem zraku, pridno jedo in pijejo. Vendar! Kmetje lahko prodajajo izključno le svoje izdelke (piva in podobnih »umetnih« dobrot niti slučajno), gostje ne smejo kuhati hrane, ne smejo stopiti v hišo in motiti delovnega in življenjskega utripa na domačiji. »pušl šanki« niso obremenjeni kot gostilne (gostilničarji seveda ne skačejo v zrak od sreče), dovolj je, da vsako leto prijavijo takšno obliko ponudbe, kakršnekolikršitve tega dovoljenja pa ne pridejo v poštev, tam že vedo zakaj. Pomembno je, da prodajo svoje pridelke in izdelke in vsi so zadovoljni.

Bolje nič — kot dvojezično

Le še kratek zaključek. Preprirov glede »moratorijev« nimajo. Kmet (lastnik) je izključni gospodar v svojem gozdu, čeprav gozdarji nadzorujejo njegovo ravnanje. Najbolje pla-

Nagelj je šel v pravo gumbnico

Jože Skornšek, v Mozirju prevladuje mnenje, da ste vi duša Savinjskega gaja. Ne le, da vsa leta skrbite za gaj, ste tudi pobudnik za ustanovitev?

Skornšek: »Ja, res sva skupaj z Ivanom Zupanom pred približno 16 leti pripravila piknik za vse slovenske vrtnarje. Na tem pikniku sva vsem predlagala, seveda sva počakala na pravo vzušje, da bi slovenski vrtnarji imeli svoj park. Sedež tega parka pa naj bi bil kje druge kot v Gornji Savinjski dolini, oziroma v Mozirju. Vsi vrtnarji so bili navdušeni nad idejo in kaj kmalu smo začeli z delom.«

V Savinjski gaj je bilo takoj na začetku vloženo ogromno dela. To področje je bilo prej zaraščeno z grmovjem, pojavile pa so se tudi druge težave?

Skornšek: »Najprej smo odstranili vse grmovje, nato je ing. Miha Ogorevc pripravil točen projekt. Vendar smo ugotovili, da je premalo zemlje. V park ob Savinji smo takrat navozili 14 tisoč kubikov zemlje, jo raztrosili po celotnem parku, pri tem pa so sodelovali, brezplačno seveda, vsi avto-prevozniki iz doline, ki so imeli primerne kamione. Pri nadaljnjem urejanju parka so pomagali vrtnarji in Mozirjani. Takrat je delalo približno 200 ljudi. Uredili smo nekaj gredic, pripravili teren in posadili travo. V oktobru leta 1977 smo nasadili tulipane. Ekipa devetih ljudi iz Volčjega potoka je v enem tednu posadila 100 tisoč tulipanov. Naslednje leto smo aprila pripravili slovesno otvoritev Savinjskega gaja v Mozirju. V tem letu je bil v parku še zelo odmeven koncert Avenikov, avgusta pa smo pripravili po mojem mnenju največjo cvetlično povorko, kar jih je kdaj imela Jugoslavija. Sodelovali so hortikulture družine in turistična društva iz cele Slovenije, predstavili pa so se tudi zamejski Slovenci. Že na tej povorki je bilo preko 20 tisoč obiskovalcev.«

V naslednjih letih pa je obisk, pa tudi navdušenje nekako upadlo. Ste se bali za usodo Savinjskega gaja?

Skornšek: »Resnično so bila naslednja tri leta bolj kritična. Med ljudmi ni bilo več takšnega navdušenja, manj je bilo tulipanov, pa tudi sami nismo preveč po-udarjali, kaj imamo. Po treh kriznih letih, pomanjkanje denarja je bil seveda največji problem, smo zasadili nekako od 10 do 15 tisoč novih tulipanov in park se je znova začel prebujati. Začeli smo ponovno negovati zelenice in zelo se je povečal obisk, ne nazadnje zaradi ustrezne propagande. Ob 10-letnici ustanovitve parka smo pripravili razstavo rezanega cvetja na prostem. Takrat se je Savinjski gaj dokončno uveljavil.«

Po tej razstavi, Forma viva ste jo imenovali, je prišla na vrsto letošnja razstava Cvetje Evrope. Pomeni ta razstava, tako po namenu kot tudi po številu obiskovalcev, vrhunec Savinjskega gaja?

Skornšek: »Na razstavi je sodelovalo preko 80 razstavljalcev iz Slovenije, drugih evropskih držav in tudi iz Izraela. Uradno število obiskovalcev se vrti okrog številke 30 tisoč, neuradnega in točnega podatka pa vrtnarji ne vemo. Zakaj ne, bomo poskušali razčistiti. Na tako velikih razstavah in prireditvah pride skoraj vedno do prehudega garanja, živčne vojne in napetosti. Lahko se zgodi, da bodo drugi vrtnarji zaradi raznih vzrokov v mozirski občini preprosto dvignili roke in prepustili gaj usodi.«

Kaj mislite z »raznimi vzroki« v mozirski občini?

Skornšek: »Savinjski gaj. Če bi se ljudje, ampak vsi ljudje, v mozirski občini začeli enkrat zavedati, da je park eden izmed najbolj privlačnih turističnih objektov v

čana kmetova ura je prav v gozdu, vendar za razliko od razmer pri nas, kmetje ne sekajo zato, da bi vlagali v stroje in podobno, gozd je njihova rezerva, dobro se preživljajo z drugimi dohodki na kmetiji, pri nas pa seveda kmetje iz gozda pokrivajo razliko in cenovna neskladja, ki jih »omogoča« naša vrla kmetijska in cenovna politika, učeeno rečeno, se naši kmetje za-žirajo v svojo lastno substanco. Milo rečeno, v Avstriji so takoj po vojni zavestno podpirali in razvijali kmetijstvo, pri nas pa zavestno zavirali in uničevali, zato smo pa tam, kjer smo. Tudi politiki se nismo mogli izogniti, na vsak način pa bi naši rojaki resnično radi mejili na močno Slovenijo in obojestransko pošteno sodelovanje, saj med drugim menijo, da trenutna nakupovalna mrzlica na oni strani meje ni nikakršna rešitev, še najmanj za reševanje problemov slovenske manjšine. Težav na tem področju jim ne manjka, o čemer priča tudi naslednja malenkost. Na kar obširnem področju nismo videli napisov z imeni krajev, ne takšnih in ne drugačnih. Da oblasti ni bilo treba postaviti dvojezičnih napisov, pač niso postavili nobenega. Sicer pa so to razmišljanja za kam drugam in kam drugič.

(jp)

Otvoritev koč na Travniku

Ena najpomembnejših prireditev v okviru tedna športa je bila otvoritev prenovljene in povečane planinske postojanke na Travniku. Prizadevni planinci PD Ljubno so tako kronali in uresničili dolgoletno željo po večji planinski koči. Kljub slabemu in deževnemu vremenu se je na travniku zbralo precej planincev, ki so tako na najlepši način nagradili prizadevanja ljubenskih planincev.

Koča na Travniku v vsej svoji lepoti.

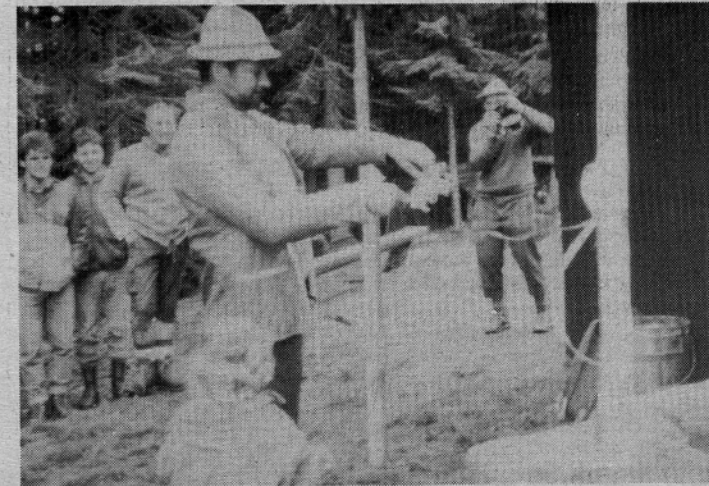
Slavnostni govornik ob otvoritvi koč na Travniku je bil predsednik ZTKO Mozirje Martin Aubrecht, ki je med drugim dejal: »Danes odpira koča se planinska, veseli dolina se Savinjska.«

PD Ljubno je vsem, ki so se izkazali pri gradnji koč, izročilo lepa priznanja.

Med planinskimi društvi še vedno velja pravilo, da na otvoritev ne prideš praznih rok.

Najsvečanejši trenutek je bil, ko so prerezali slavnostni trak.

Turistični informator

Pred nekaj tedni je izšla v založbi EPSI iz Trbovelj lična publikacija z naslovom Zgornja Savinjska dolina.

Gre za vodnik po dolini, ki je bil našemu turističnemu gospodarstvu še kako potreben. Zadnji, sicer nekoliko obsežnejši, je izšel v letu 1978 v nakladi 10.000 izvodov in je v celoti pošel.

Ob tem bi lahko rekli, da smo s propagandnimi pripomočki v našem turizmu slabo, ali boljše nič, oboroženi, čeprav je to predpogoj za uspeh v sedanji tekmi za gosta.

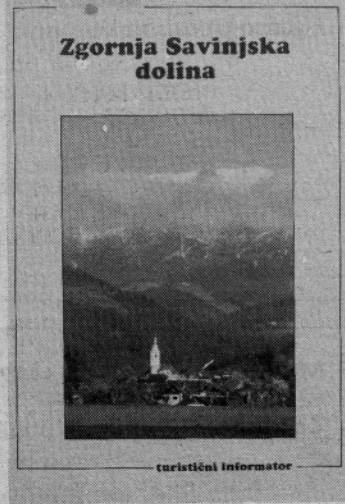
Pričujoča publikacija bo torej zapolnila vrzel, ki je bila občutna in bo v prvi vrsti služila obiskovalcem doline kot neke vrste turistični informator. To tudi je, po svoji vsebini. Čeprav skromnega obsega, pove veliko!

Ovitek je večbarven, dočim so ostale slike v brošuri črno-bele, kar pa nič ne moti, ker so skrbno izbrane in dajejo pregled o najzanimivejših posebnostih doline. Po kratki dobrodošlici na prvi strani, najdemo pesem Robanovega Joža (Vršnik), nato pa oris Zgornje Savinjske doline, sledijo poglavja: Naravne zanimivosti, Kulturne zanimivosti, Naselja, Turizem, Turistične prireditve, Gostilne, prenočišča, Turistične kmetije, Sport in rekreacija, Kulinarne posebnosti, Informacije in grafične karte za hitro orientacijo. Skratka, vsebina je taka, da se bralec hitro in na kratko seznani z možnostmi, ki jih nudi naše turistično območje.

Informativni priručnik bi moral biti v vsaki gostilni in turistični postojanki na voljo. Da ne govorimo o turističnih agencijah, ki bi na ta način lahko veliko pripomogle k spoznavanju naše doline, kot turistične krajin. Seveda omogoča vsebina

kratko opozorilo za vse primere, potem pa je od obiskovalca odvisno kaj si ogleda in publici spozna. Sestavljenci so se trudili za ceneno obliko obveščanja in to jim je vsekakor uspelo.

Tehnični urednik je bil Vojko Strahovnik, uredniški odbor pa so sestavljali Ma-

težv Lenarčič, Vojko Strahovnik, Sonja Bitenc in Urška Kolenc. Fotografije je pripravil Matevž Lenarčič, karte pa narisal Aleš Florjanc. Brošuro je tiskala tiskarna Delo v Ljubljani.

A. Videčnik

Zadovoljni obrazi Jožeta Skornška in njegovih po uspehi otvoritvi razstave Cvetje Evrope.

SAVINJA MOJA TRGOVINA

30

Savinja

PODJETJE TRGOVINE, TURIZMA IN PROIZVODNJE p. o. MOZIRJE

63330 MOZIRJE
NA TRGU 14
telefon: (063) 831-023, 831-081, 831-657
telex: 33846 SAVMOZ YU

NAKUP * POSOJILA * ZADOVOLJSTVO

VELIKA IZBIRA * NIZKE CENE

V septembru in še v oktobru OZIMNICA
na 6 obrokov brez pologa

Sadje * zelenjava * meso * kurivo

Po želji kupcev nudimo posojila
na 1+2, 1+3, 1+4
obroke s 30% pologom
za vse vrste trgovskega blaga

Obratovalni čas čez teden
od 7.00 do 19.00

SAVINJA MOJA TRGOVINA

GOZDNO GOSPODARSTVO

NAZARJE

objavlja javno licitacijo

1. TOZD Gozdarstvo Luče:

- 35 kom. motorne žage tip JONSEREDS in HUSQUARNA
- 1 kombi TAM 75 (8 +1) v voznem stanju
- 1 osebni avto Zastava 750, letnik 85, v voznem stanju
- 1 zgibni traktor LKT — 81 komplet s 6-tonsko vilo

Javna licitacija bo 4. 10. 1990 ob 13. uri pred upravno stavbo TOZD-a v Lučah.

2. TOZD Transport in gradnje:

- 1 mešalec betona na bencinski pogon
- 1 Greder G 110

Javna licitacija bo 3. 10. 1990 ob 9. uri v zgradbi TOZD-a na Prihovi.

3. TOZD Gozdarstvo »JELKA« Šoštanj:

- 8 kom. motorne žage tip JONSEREDS

Javna licitacija bo 4. 10. 1990 ob 8. uri v upravni stavbi TOZD-a v Šoštanju.

Upravni odbor sklada za financiranje razvojnih programov v občini Mozirje na osnovi 15. člena statuta in Pravilnika o postopku za pridobitev sredstev iz sklada za financiranje razvojnih programov v občini Mozirje objavlja

RAZPIS

za prijavo programov za pridobitev sredstev iz sklada za financiranje razvojnih programov v občini Mozirje

I.

Prednost pri financiranju imajo predvsem tisti razvojno perspektivni programi, ki zagotavljajo razvoj novih delovnih mest v občini Mozirje, zlasti pa:

- razvojni programi za vlaganje na manj razvitem in obmejnem območju krajevnih skupnosti Luče in Solčava,
- razvojni programi, ki bodo temeljili na izkoriščanju naravnih danosti na področju kmetijstva, turizma in drobnega gospodarstva,
- programi, ki zagotavljajo ustanavljanje novih proizvodnih enot in odpiranje novih delovnih mest.

II.

Pogoj za pridobitev sredstev je vloga z obrazložitvijo razvojnega programa, ki mora vsebovati predvsem naslednje podatke:

- opis izdelovalca programa
- lokacijo izgradnje
- opis razvojnega programa
- predračunska vrednost razvojnega programa
- pričakovani fizični, ekonomski, ekološki ali drugi učinki
- število novih delovnih mest oz. število zaposlenih
- predviden prispevek sredstev iz sklada
- predvideni roki za izvedbo razvojnega programa

III.

Kandidati lahko prijavijo tudi programe, ki so izdelani v obliki investicijske ideje ali namere za izdelavo investicijskega programa, ki pa mora biti izdelan po predpisani metodologiji ocenjevanja uspešnosti.

IV.

Za sredstva sklada lahko kandidirajo investitorji, ki nameravajo razvojni program realizirati na območju občine Mozirje.

V.

Sredstva sklada za financiranje razvojnih programov se odobravajo povratno po 50% obrestni meri poslovne banke.

Upravni odbor bo po preteku leta preveril uresničevanje razvojnega projekta in dokončno odločil o vračilu oziroma nevračilu odobrenih sredstev sklada.

VI.

Rok za prijavo programov je 31. oktober 1990 na naslov: Skupščina občine Mozirje, Sekretariat za gospodarstvo, plan in finance.

UPRAVNI ODBOR
SKLADA ZA FINANCIRANJE RAZVOJNIH
PROGRAMOV

ZAHVALA

Ob bolečini in praznini, ki jo občutimo
ob prezgodnjem slovesu našega

Mira Cigaleta
iz Nazarij 5

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za vso pomoč v težkih trenutkih, za izraze sožalja, prelepo cvetje in sveče. Posebno se zahvaljujemo dr. Kelemenu za skrb pri lajšanju težav ob njegovi težki bolezni. Lepa hvala GD Nazarje, duhovnikoma za opravljen obred, pevcem, godbi, govornikoma in vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAVAROVALNICA TRIGLAV

Življenjsko zavarovanje
z valutno klavzulo
— zanesljiva naložba

Visoka inflacija je v preteklih letih močno vplivala na življenjska zavarovanja in razvrednotila zavarovalne vsote in tudi premije. Našim zavarovalnicam ni bila omogočena uporaba valutne klavzule, kar so izkoristile tuje zavarovalnice, ki so zavarovanja sklepale v nasprotju z veljavnimi zakoni in vso tveganje pri uveljavljanju zavarovalnih pravic prenesle na zavarovance. Zavarovalnica TRIGLAV je z uvedbo življenjskega zavarovanja z dodatnim nezgodnim zavarovanjem z valutno klavzulo temu zavarovanju vrnila trdnost, gotovost in varnost. Prav to pa je poglaviti namen zavarovanja.

Zavarujete se lahko v različnih trdnih valutah (npr. DEM, ATS). Vsi zneski na zavarovalni polici so navedeni v izbrani valuti in plačljivi v dinarjih po srednjem tečaju 8 dni pred zapadlostjo.

Različne oblike plačevanja premij prinašajo različne ugodnosti. Premijo lahko plačujete mesečno, lahko pa tudi četrletno, polletno ali letno, pri čemer si zagotovite 2%, 4% oziroma 6% popust.

Po dogovorjenih letih trajanja zavarovanja se zavarovalna pogodba izteče, obveznost zavarovalnice pa lahko nastopi pred iztekom dobe — denimo ob smrti zavarovanca med trajanjem zavarovanja. Upravičenec se lahko odloči za izplačilo celotne zavarovalne vsote ali pa si s to vsoto zagotovi rentno zavarovanje. Z življenjskim zavarovanjem lahko sklenete tudi dodatno nezgodno zavarovanje za primer:

- nezgodne smrti
- trajne invalidnosti
- dnevne odškodnine (prispevek do 200 din za čas zdravljenja)

PRIMER ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA ENE OSEBE, STARE MED 33 IN 40 LET, Z DODATNIM NEZGODNIM ZAVAROVANJEM Z 12-LETNIM TRAJANJEM

ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE	ZAVAROVALNA VSOTA	MESEČNA PREMIJA
Doživetje ali smrt	100.000	764
DODATNO NEZGODNO ZAVAROVANJE		
Smrt zaradi nezgode	500.000	200
Trajna invalidnost	1.000.000	125
Dnevna odškodnina	500	
		1.089

V primeru ugotovljene 100% invalidnosti se zavarovalna vsota za invalidnost podvoji. Z dnevno odškodnino si zagotovite dogovorjeni znesek za vsak dan, če boste zaradi poškodbe ali nezgode nesposobni za delo.

KAJ PA DOBIČEK?

Zavarovancem bo po izteku prvega leta trajanja zavarovanja razdeljeno vsako leto v obliki povečanih zavarovalnih vsot najmanj 90% vsega dobička, ustvarjenega s temi zavarovanji. Ob sedanjih obrestnih merah bi lahko po 12 letih trajanja zavarovanja izplačali iz dobička še do 50% osnovne zavarovalne vsote.

PREDNOSTI ZAVAROVANJA PRI ZAVAROVALNICI TRIGLAV

— Zavarovalnica Triglav za primer smrti izplača celotno dogovorjeno vsoto, medtem ko tuje zavarovalnice navadno izplačujejo samo do tedaj zbrana sredstva ali pa je izplačilo pogojeno s potekom dogovorjene dobe.

— Pri Triglavu je zelo razširjena VZAJEMNA oblika zavarovanja, kjer se z minimalnim doplačilom hkrati zavarujeta dve osebi — doplačilo v starostnem razredu do 32 let in je le 2%.

— Če imata starša sklenjeno vzajemno zavarovanje ali sta zavarovana vsak s svojo polico, bo Zavarovalnica Triglav izplačala dodatno zavarovalno vsoto za opremo otroka, ki znaša 10% zavarovalne vsote življenjskega zavarovanja staršev. Zavarovalna vsota se izplača enkrat med trajanjem zavarovanja za prvega otroka, ki se rodi po prvem letu trajanja zavarovanja;

— Pri Zavarovalnici Triglav se lahko z minimalnim doplačilom dogovorite za zavarovanje, pri katerem bodo upravičenci v primeru smrti dobili izplačano takoj dvojno zavarovalno vsoto.

PREPRIČANI SMO, DA NA UGODNEJŠE POGOJE ZAVAROVANJA ŠE NISTE NALETALI. ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE Z VALUTNO KLAUZULO IMA POLEG ZAGOTAVLJANJA EKONOMSKE VARNOSTI TUDI VARČEVALNO VLOGO. JE PESTREJŠE IN VSEBINSKO BOGATEJŠE.

Zavarovalnica Triglav

— ker življenje potrebuje varnost

SALON "ŽIGEC"

KOZMETIKA ZA PSE
(nega – kopanje, striženje, pedikiranje)

Peter KUSTER

HOFBAUERJEVA UL. 8, 63330 MOZIRJE, Tel.: (063) 831-655

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega

Viktorja Lukšeta

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in njegov grob zasuli s cvetjem. Še posebna zahvala gre gasilskemu društvu, godbi, pevcem, govornikom in sosedom! Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: žena in otroci

REPUBLIKA SLOVENIJA

SKUPŠČINA OBČINE MOZIRJE

(Komisija za reševanje stanovanjskih vprašanj
delavcev, zaposlenih v zasebnem sektorju)

Na podlagi 8. člena Pravilnika o pogojih in merilih za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev, zaposlenih v zasebnem sektorju v občini Mozirje, in na podlagi letnega plana 1990 za stanovanjsko gospodarstvo v občini Mozirje se razpisuje

NATEČAJ

za posojila za nakup stanovanj v etažni lastnini, za posojila za novogradnje in adaptacije stanovanj v lasti delavcev, zaposlenih v zasebnem sektorju v občini Mozirje.

Natečajna vsota znaša 260.000,00 din.

Posojilo lahko dobijo delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov in pri njih zaposleni delavci, ki združujejo stanovanjska sredstva v občini Mozirje.

Na natečaj lahko kandidirajo le interesi, ki izpolnjujejo pogoje namenskega pravilnika in ki predložijo:

- vlogo z opisom stanovanjskih razmer in namen porabe posojila;
- dokazilo o namenskem varčevanju pri banki;
- kupoprodajno pogodbo, če kupujejo stanovanje;
- gradbeno dovoljenje (potrdilo o priglasitvi del pristojnega občinskega organa, da ni potrebno gradbeno dovoljenje), če gradijo stanovanje oz. stanovanjsko hišo ali prenavljajo, z veljavnim predračunom projektanta oz. izvajalca ali nadzornega organa za adaptacijo;
- izjavo o vsoti že pridobljenih bančnih in drugih kreditov za stanovanjski namen;
- podatke o zaposlitvi in dohodku interesentov v preteklem letu;
- podatke o skupnih dohodkih članov prosičeve družine v preteklem letu;
- zemljiškoknjižni izpisek.

Natečaj za posojilo traja do vključno 15. 10. 1990. Prijave na natečaj, prispеле po tem datumu, ne bodo upoštevane. Vloge za prigrasitev na natečaj sprejema LB — Temeljna banka Velenje — Ekspozitura Mozirje, kjer lahko udeleženci dobijo vsa pojasnila v zvezi z natečajem. Pristojna komisija v Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora pri SO Mozirje bo obravnavala vloge in izvedla ogled bivalnih pogojev interesentov.

Udeleženci natečaja bodo po zaključku natečaja s sklepom obveščeni o dodelitvi posojila.

LIMAN d.o.o., Ter 10

Ugodno prodaja za kmetijstvo

- MEHANIZACIJA
- ŽITARICE
- KRMLA
- UMETNA GNOJILA
- GRADBENI MATERIAL
- VSE VRSTE PIJAČ
- OLJE, KIS, SLADKOR

Ostalo po naročilu

MEDOBČINSKA ORGANIZACIJA
SLUŠNO PRIZADETIH
ZA OBČINI VELENJE IN MOZIRJE

Svoje člane iz občine Mozirje obveščamo, da bomo imeli od oktobra dalje ponovno redne uradne ure vsak prvi torek v mesecu od 13. do 16. ure v prostorih TVD Partizan, soba št. 6.

POGREBNE STORITVE

Hitro in solidno že dalj časa opravljamo kompletne storitve s področja pogrebne dejavnosti, in sicer:

- dobava kompletne pogrebne opreme (krste, križi, žare)
- postavitev mrtvaškega odra na domu
- vse vrste prevozov, vključno prevozi na upepelitev v Ljubljano
- dobava in montaža betonskih žarnih niš s prevleko za primer žarnega pokopa
- ureditev kompletne dokumentacije v primeru smrti

Vse vrste krst se nahajajo:

- mrliška vežica Mozirje, ki jih lahko izda Florjanc Franc, Cesta na Vrhe 28, Mozirje, tel. 831-617, in
- mrliška vežica Ljubno, ki jih lahko izda Golob Janez, Ter 7, Ljubno, tel. 840-089 ali 840-045.

Delamo non-stop, če nas potrebujete, pokličite telefonsko številko 721-667 ali 721-395.

STEBLOVNIK IVAN, Parižlje 11/c, 63314 BRASLOVČE

PISMA BRALCEV

Jeza zaradi gnojenja travnikov

Gotovo je dobro, da se prebujajo in dviga ekološka zavest v ljudeh in narodu, vendar bo potrebno nekatere pojme definirati in jih ustrezno imenovati. Nekateri namreč zahtevajo, da bi se morali zaradi čistega okolja odpovedati tudi gnojenju. To zahtevo pa hočejo doseči mimo pravnih in veljavnih norm. Zato si privoščijo kdaj zdaj tega zdaj onega. Tako nas je dne 31. 8., ko sem vozil gnojevko na travnik, poklicala po telefonu spoštovana gospa Vera Fužir iz Lok. Z nekoliko zvišanim glasom je polnih dvanajst minut nepretrgoma dopovedovala, kako zelo smo nesramni in krivični, ker s tem gnojenjem zastrupljamo okolje in ljudi, posebno še otroke ... Čez ves njen govor pa se je kot rdeča nit vlekle ostra kritika zoper novo oblast, menda zato, ker nas kmete ne kaznuje. Če pomislim, da smo prav kmetije tisti sloj prebivalstva, ki mora največ neprijetnega hlevskega vonja vdihavati; ki se mora potiti na soncu, ko drugi počivajo v senci; ki nima le osemurnega delovnika in ne prostih sobot; ki je še vedno najcenejša delovna sila v skupno dobro te družbe, potem je res upravičena tako ostra kritika na račun nove oblasti, ker kmeta za tako hude zločine, ki sem jih naštel, ne zgrabi za vrat. Moram pa tudi pripomniti, da njena trditve, da v razvitem svetu ne smejo gnojiti z gnojevko, ni točna. Res pa je, da ne smejo gnojiti v nekaterih mesecih.

Če je morda pristop gospe Fužir še bil v mejah dopustnega in kulturnega kontakta ali odnosa, pa to nikakor ne velja za drug primer istega dne, ko je Franc Čretnik iz Mozirja ustavil sina Marjana, ki je vozil traktor, ga »obdaroval« z žaljivkami, mu obetal in pretel, da ga bo potegnil iz traktorja in pomendral kot mačka. Vse to ocenjujem kot nedopustno, žaljivo in nasilno dejanje, ne glede na to, da ga ni uresničil. Čeprav mu sin ni odgovarjal, ga to ni pomirilo, nasprotno začel ga je sramotiti za

radi verske pripadnosti kar je po zakonu nedopustno in kaznivo dejanje. Nikomur ni dovoljeno nikogar tako zaradi verske pripadnosti, kakor tudi nepripadnosti sramotiti. Prav tako se tudi nihče nima pravice posluževati agresivnosti, pa če tudi misli, da je pravica na njegovi strani. Vsak naj se poslužuje pravnih sredstev in poti.

Vsem nam bi brez dvoma ugajalo, če bi naravno gnojilo imelo tudi prijetnejši vonj. Vendar pomembnejše bi bilo vedeti, ali je ta vonj tudi strupen in zdravju škodljiv ali ne. In ker je problem postal aktualen zaradi širših razsežnosti, zato predlagam, da naj neodvisna in strokovna služba za ekološka vprašanja to raziše in ugotovi ter znanstveno dokaže, če in koliko je ta neprijeten vonj tudi zdravju škodljiv. Naj se nato v skupščini sproži delegatsko vprašanje in naj na podlagi strokovnih ugotovitev in dejstev republiška skupščina sprejme zakonske zaščitne ukrepe. Če bo ugotovljeno, da je naravno gnojenje zdravju škodljivo, naj ga skupščina z zakonom prepove.

Verjetno bo ista strokovna služba morala nositi tudi odgovornost za posledice morebitne prepovedi gnojenja, ker bodo živila in kmetijski pridelki dražji za toliko, kolikor bo zmanjšana kmetijska proizvodnja (za dve tretjini pridelka) in konec koncev, nekdo bo moral tudi povedati, kam z gnojevko, kadar ali če se ne bo smelo več gnojiti z njo.

Nekaj je očitno treba storiti, da bomo kmetije v miru in brez strahu gnojili travnike (ali pa jih ne bomo več) kajti nekateri ljudje si domišljajo, da v demokraciji smejo prav vse početi. Ali pa naj nas celo na polju policaj spremlja in čuva?

IVAN GLUŠIČ
Loke

Takole so si udeleženci maratona od Celja do Logarske doline ogledovali žulje že na Ljubnem.

Odlični rezultati na SP

V Löenu na Norveškem je bilo zadnji teden v avgustu 12. svetovno prvenstvo v lokostrelski disciplini arowhead. Letošnje svetovno prvenstvo je potekalo v zelo težkih okoliščinah, saj so se vremenske neprilike kar vrstile, pa tudi temperature so bile nižje kot pri nas. Poleg tega pa je sodelovalo rekordno število tekmovalcev — 240 iz 24-ih držav. Torej konkurenca je bila zares velika, kar pa se za svetovno prvenstvo tudi spodobi. Vse to pa očitno tekmovalce iz naše države ni preveč motilo. Če pa še pomislimo, da so se na Norveško peljali kar s kombijem, in sicer nepretrgoma 48 ur, potem so rezultati, ki so jih dosegli, več kot odlični. Marinka Čavničar je osvojila odlično 9. mesto, kar je bila tudi najboljša uvrstitev v naši reprezentanci. Marjan Podržaj pa je z izenačenim državnim rekordom osvojil 10. mesto pri članih prosto.

V Gornjem Gradu pa je v okviru občinskega praznika potekala klubska tekma. Te tekme se je udeležilo veliko število tekmovalcev, med katerimi je bilo tudi nekaj reprezentantov. Imeli smo lepo vreme, zato tudi dobri rezultati niso izostali. Pri članih prosto je zmagal Marjan Podržaj in zaostal za državnim rekordom le za 10 krogov. Janez Presečnik pa je v isti disciplini dosegel odlično drugo mesto. V disciplini compound je zmagal Škofic, pri pionirjih prosto Katja Čavničar, pri članih instinktivno pa je bil Žare Kranjc četrti.

Naslednje veliko tekmovalstvo, ki se ga bodo udeležili tudi naši tekmovalci, pa bo državno prvenstvo v FITA disciplini. Letošnje prvenstvo bo 22. in 23. septembra v Planici. Žaelimo jim mirno roko.

Tatjana Bezovšek

Teden športa v občini

Ob praznovanju občinskega praznika je bila v mozirski občini prireditev Teden športa. Pri organizaciji te prireditve so sodelovali vsi večji kraji v Zgornji Savinjski dolini, tekmovalci pa se je udeležilo veliko število športnikov in ekip, tudi iz drugih slovenskih krajev.

Na žalost nimamo zbranih vseh točnih rezultatov in zmagovalcev, nekaj izidov pa smo le zabeležili.

Teden športa se je začel s pohodom iz Celja proti Logarski dolini. Pohoda se je udeležilo približno sedemsto tekmovalcev. Nekateri so prišli na cilj prej, drugi pozneje, nekateri so po poti tudi omagali, vendar pa se je ta športna prireditev vsem sodelujočim vusnila globoko v spomin. Posamezni zmagovalci, ki jih poznamo,

pa so: v namiznem tenisu je zmagal Mozirjan Boris Rampre, v malem nogometu so največ sposobnosti pokazali Kavalirji iz Mozirja, odbojkašice OK Glin Ljubno so morale priznati premoč odbojkašic iz OK Celje. Najbolj mirno roko v streljanju z malokalibrsko puško je imel Toni Acman iz Lok pri Mozirju, njegov sokrajan Anton Melave pa je bil najboljši na teniskem turnirju na Rečici.

V tednu športa pa so se predstavili še kegljači, rokometišči, kolesarji, šahisti, igralci namiznega tenisa, košarkaši, karateisti, taborniki, lokostrelci, skakalci in alpinisti. Za vsakogar in za vsak okus nekaj so pripravili organizatorji tradicionalnega, že 7. Tedna športa v občini Mozirje.

U. K.

Mladi ribiči so tekmovali

RD Mozirje je organizirala ribiško tekmovalstvo za pionirje in mladince. Tekmovanja se je udeležilo 27 do 49 včlanjenih v pionirsko-mladinsko sekcijo. Ob 8. uri so se zbrali pri ribiškem domu, kjer so dobili navodila o tekmovalstvu in na znak so začeli loviti. Lovili so na predpisan način s pomočjo plovca, vaba pa je bila kruh ali polenta.

Ribe pa niso bile pri volji, da bi prijemale in plovčki so v glavnem mirovali na površini ribnika. No nekateri so vendarle imeli več sreče ali znanja tako, da so potegnili na suho nekaj rib. Ribe so žive shranjevali v mreže do konca tekmovalstva, nakar so jih po tekmovalstvu spustili.

Po dobrih dveh urah je bilo tekmovalstvo končano in na vrsti je bilo tehtanje ulova.

Tehtnica je pokazala, da je največ ulovil in s tem osvojil prvo mesto Lednik David s skupno težo ulovljenih rib 1.720 gramov.

Drugi s 1.520 gramov ulovljenih rib je bil Finkšt Miha, tretji pa Majetič Peter.

Prvi trije so prejeli lepe praktične nagrade.

Ker je med mladimi veliko zanimanja za športni ribolov **obveščamo** vse zainteresirane, da se lahko včlanijo v pionirsko-mladinsko sekcijo RD Mozirje, pogoj je starost od 7—18 let.

Novi člani se včlanijo tako, da izpolnijo splošno položnico s priimkom in imenom, datumom rojstva, naslovom, in z njo nakažejo 100 din akontacij članarine za leto 1991 na naslov RD Mozirje, žiro račun 52810-678-85039.

Rok za prijavo oziroma nakazilo je 31. 10. 1990, po tem datumu prijav ne sprejemamo.

Dosedanji člani pa morajo, če hočejo podaljšati članstvo, poleg zgoraj navedenega nakazila še vrniti izpolnjeno letno dovolilnico na naslov RD Mozirje do 31. 10. 1990. Janez Kolar

Spremenjene telefonske številke v ATC Ljubno

Objavljamo seznam telefonskih naročnikov v ATC Ljubno ob Savinji, z novimi telefonskimi številkami.

Številke bodo naročnikom spremenjene zaradi vključitve nove centrale v javni promet.

Preusmeritev naročnikov na novo centralo bo izvršena 28. 9. 1990 od 13.00 ure dalje do predvidoma 30. 9. 1990.

Med tem časom bo prihajalo do prekinitev in motenj v telefonskem prometu, delne prekinitve in motnje pa bodo tudi v centralah Luče, Gornji Grad in Solčava.

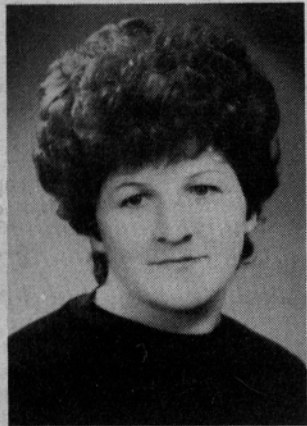
1. AMBROŽ FRANC, Ljubno 87a, 841-106
2. ATELŠEK ALOJZ, Planina 33, 841-785
3. ATELŠEK FRANC, Radmirje 68, 841-784
4. ATELŠEK FRANC, Radmirje 111, 841-097
5. BASTL-FLUDERNIK IVAN, Ljubno 87b, 841-525
6. BENDA DANICA, Radmirje 59, 841-083
7. BEZOVNIK FRANČIŠKA, Savina 59, 841-098
8. BLAŽIČ ALOJZ, Grušovlje 6, 841-146
9. BLEKAČ RADO, Juvanje 4a, 841-526
10. BRGLEZ ALOJZ, Ljubno 73, 841-016
11. BRGLEZ MARIJA, Radmirje 114, 841-049
12. BRUNET FRANC, Ljubno 161, 841-531
13. BURJA IGNAC, Ter 89, 841-521
14. CAJNER FRANC, Ljubno 186, 841-108
15. CAJNER MARIJA, Homec-Brdo 16, 841-153
16. CERAR OLGA, Ljubno 192, 841-102
17. CERAR RADO, Ter 4, 841-086
18. ČEPLAK VERA, Savina 88, 841-507
19. ČERNIVŠEK JOŽE, Juvanja 15, 841-529
20. ČOPAR KAREL, Melišče 9, 841-142
21. DETMAR JANEZ, Primož 52, 841-101
22. DRUŠKOVIČ KARL, Ter 75, 841-422
23. EDL PETER, Okonina, n.h. 841-154
24. ERCEGOVAC IRENA, Ljubno 41, 841-017
25. ERMENC ALOJZ, gostilna, Primož, n.h. 841-043
26. ERMENC ANTON, Melišče 4, 841-082
27. ERMENC IVAN, Ljubno 2, 841-752
28. ERMENC SLAVKO, Primož 10, 841-058
29. FAŠUN ANDREJ, mizarstvo, Okonina 25, 841-513
30. FEDRAN LUDVIK, Gornji grad 5, 841-770
31. GOLOB MARTIN, Ter 7, 841-089
32. GOVEK FRANC, Okonina 22, 841-140
33. GOVEK PETER, Okonina 5a, 841-143
34. GRUDNIK JOŽE, Savina 9, 841-080
35. HUDEJ JOŽE, Ter 60, 841-779
36. JAMNIK ALOJZ, Juvanje 5, 841-776
37. JAMNIK FRANC, Ter 10, 841-088
38. JERAJ ALOJZ, Savina 29, 841-004
39. JERAJ FRANJO, Primož 79, 841-052
40. JERAJ IVO, Ljubno 36, 841-032
41. JERAJ MILAN, gostilna, Okonina 2, 841-751
42. JERAJ TATJANA, Primož, 841-514
43. JERAJ VINKO, Savina 48, 841-033
44. JURJEVEC EDL, Juvanje 1, 841-511
45. JURJEVEC JANEZ, gostilna, Okonina 2, 841-517
46. JUVAN MAKŠ, Ljubno 126, 841-034
47. KAKER FRANC, Ter 84, 841-023
48. Kladnik JANEZ, Planina 25, 841-765
49. Kladnik RADO, Planina 24, 841-753
50. KLEMENČIČ ALOJZ, Radmirje 90, 841-778
51. KLEMENŠEK ROK, Ljubno 105, 841-533
52. KOLAR IVAN, Homec-Brdo 8, 841-150
53. KOLENC BRANKO, Grušovlje 17, 841-149
54. KOLENC CIRIL, Meišče 2, 841-763
55. KOLENC ERNA, Ljubno 74, 841-781
56. KOLENC FRANC, Ljubno 25, 841-002
57. KOLENC FRANC, Grušovlje 24, 841-148
58. KOLENC STANE, Homec-Brdo 9, 841-151
59. KOPITAR MARIJA, Radmirje 5, 841-780
60. KOPUŠAR FRANC, Primož 33, 841-103

61. KOREN PAVEL, Homec-Brdo 7, 841-085
62. KRAJNC ALOJZ, Ter 1, 841-009
63. KRAJNC IVO, Ter 6, 841-087
64. KRALJ CIRIL, Ljubno 200, 841-410
65. KRALJ JOŽE, Ljubno 37, 841-054
66. KRUMPAČNIK RUDI, Ljubno 63, 841-037
67. KOMPREJ JOŽE, Ter 37, 841-777
68. KUMPREJ ALOJZ, Savina 31, 841-006
69. KUMPREJ JOŽE, Ter 64, 841-774
70. KUMPREJ MARTIN, Ter 63, 841-524
71. KUNEJ ERVIN, Ljubno 190, 841-119
72. LAKNER JOŽE, Ljubno 27, 841-512
73. LAKNER ROMANA, Ljubno 38, 841-755
74. LESJAK TILKA, Ljubno 92, 841-518
75. LIHTENEGER FRANC, Ljubno 19, 841-508
76. LIK LIZA, Ljubno 187, 841-523
77. LOJEN ALOJZ, Planina 41, 841-535
78. LOMŠEK IVAN, Juvanje 67, 841-516
79. MAROVT ANTON, Savina 10a, 841-757
80. MAROVT IVAN, Ljubno 39, 841-055
81. MAROVT MARTIN, Ter 3, 841-423
82. MAROVT ZDRAVKO, Ljubno 60, 841-001
83. MERMAL JOŽE, Primož 85, 841-044
84. MIČIN MARTINA, Ljubno 175, 841-117
85. MIKLAVC STANKO, Savina 23, 841-421
86. MURKO ALOJZ, Ljubno 81, 841-756
87. NADLUČNIK FRANC, Radmirje 106, 841-530
88. NADLUČNIK FRANČIŠEK, Ljubno 64, 841-783
89. NARALOČNIK BOJAN, pekarna, Ljubno 66, 841-008
90. NAREKS MILKA, Ljubno 50, 841-046
91. NASTRAN MATIJA, Ljubno 201, 841-760
92. NOVAK ANTON, Okonina 49, 841-537
93. NOVAK JOŽE, Okonina 9, 841-787
94. NOVAK STANE, Okonina 31a, 841-145
95. OBOJNIK JOŽE, Planina 13, 841-515
96. OREŠNIK ANA, gostilna, Ljubno 70, 841-056
97. OREŠNIK FRANC, Savina 37a, 841-764
98. PAPEŽ ALOJZ, Ljubno 45, 841-042
99. PAVLOVIČ LUDVIK, Okonina 37, 841-761
100. PEVEC FRANC, Radmirje 9, 841-759
101. PEVEC IVAN, Savina 82, 841-025
102. PLESEC JANKO, Ljubno 120, 841-057
103. PLESNIK FRANJO, Ljubno 44, 841-768
104. PODKRIŽNIK JOŽE, Savina 85, 841-107
105. PODLESNIK CIRIL, Savina 90a, 841-522
106. PODLESNIK ZDRAVKO, Ter 25b, 841-773
107. PODMENINŠEK STANKO, Ljubno 125, 841-510
108. POLIČNIK FRANC, Juvanje 27, 841-767
109. POLIČNIK FRANC, Okonina 49, 841-538
110. POLIČNIK JOŽE, Ljubno 81, 841-036
111. POLIČNIK FRANČIŠKA, Radmirje 61, 841-534
112. POLIČNIK MAKŠ, Radmirje 99, 841-528
113. POLIČNIK MAKŠ, mizarstvo, Savina 6, 841-031
114. POVH FRANC, Ljubno 4, 841-430
115. PREK VERA, Radmirje 21, 841-750
116. PRISLAN FRANC, Grušovlje 23, 841-147
117. PRISLAN CIRIL, Radmirje 18, 841-532
118. PRISLAN IVAN, Radmirje 100, 841-786
119. RADAN NADA, Ljubno 24, 841-048
120. RAKUN FANIKA, Savina 14, 841-047
121. RAKUN IVAN, kmečki turizem, Poljane 40, 841-519
122. RAKUN JOŽE, Radmirje 24, 841-509
123. RAKUN STANISLAV, avtomehaničarstvo, Primož 81a, 841-114
124. REPENŠEK STANKO, Primož 13, 841-155
125. ROBNIK FRANČIŠKA, Savina 60, 841-159
126. ROČNIK JANEZ, Ter 65, 841-771
127. ROP JANA, frizerstvo, Ljubno 49, 841-420
128. ROSC IVAN, Planina 5, 841-503
129. SEDOVŠEK TONE, Okonina 3, 841-501

130. SEMPRIMOŽNIK JOŽE, Homec-Brdo 15, 841-152
131. SLATINŠEK MAKŠ, Radmirje 34, 841-536
132. SLATINŠEK OSKAR, Savina 28, 841-110
133. SOLAR STANKO, Primož 61, 841-007
134. SOVINŠEK IVO, Primož 88, 841-766
135. STERMECKI LEV, Radmirje 16, 841-782
136. SUHOREPEC FRANJA, Ljubno 183, 841-115
137. ŠERBELA-RUPNIK MARIKA, Ljubno 114, 841-084
138. ŠKORJANC ANICA, Primož 3, 841-113
139. ŠPENDE JOŽE, Okonina 27, 841-789
140. ŠTORGELJ RUDI, Radmirje 78, 841-754
141. TERBOVŠEK JOŽE, Okonina 45, 841-144
142. TESOVNIK MARTIN, Savina 30, 841-111
143. TESOVNIK NIKO, Savina 15, 841-772
144. TEVŽ JUSTA, Ljubno 26, 841-758
145. UGOVŠEK ANTON, Primož 81, 841-141
146. URANK IVAN, Ljubno 12, 841-502
147. VALTE FRANC, Ljubno 107, 841-156
148. VALTE JOŽICA, Ljubno 87, 841-104
149. VEZOČNIK MARTINA, gostilna, Ljubno 96, 841-038
150. VEZOČNIK VIDA, Ljubno 17, 841-026
151. VITANC ZLATKO, elektrodelaavnica, Savina 57, 841-109
152. VOLOVŠEK FRANC, mizarstvo, Ljubno 121a, 841-014
153. VRTAČIČ PAVLA, Ljubno 8, 841-027
154. ZAGOŽEN DRAGO, Ter, n.h. 841-769
155. ZAGOŽEN KARL, Ter 9, 841-424
156. ZAGOŽEN MARIJA, Savina 87, 841-506
157. ZAJC FRANC, Ter 40, 841-527
158. ZALESNIK VIKTOR, Primož 35, 841-105
159. ZAMERNIK FRANC, Ljubno 118, 841-116
160. ŽLEBNIK JOŽE, Grušovlje 9, 841-081
161. ŽUNTER MAKŠ, Okonina 18, 841-039
162. CESTNO PODJETJE, delovodstvo, Radmirje, 841-500
163. GOSTINSKO PODJETJE »PLANINKA«, Ljubno, 841-021
164. GOZDNO GOSPODARSTVO, del. blok 66, 841-005
165. ISKRA FERITI, PE Ljubno, 841-421
166. ISKRA, mont. delavnica, Ljubno, 841-045
167. LEKARNIŠKA POSTAJA, Vodnikova 1, 841-011
168. LJUBLJANSKA BANKA, PE Ljubno, 841-040
169. LJUBLJANSKE MLEKARNE, Radmirje, 841-425
170. MERCATOR LJ.-blagovnica, Ljubno, 841-020
171. MERCATOR LJ., Okonina, 841-788
172. MERCATOR, Železnica, Gornji Grad, 841-505
173. MJTG Ljubno, 841-280
174. OŠ Ljubno 54, 841-012
175. PETROL, bencinski servis, Savina, 841-024
176. POSTAJA MILICE, Ljubno, 841-022
177. PTT-posredovanje telegramov, 841-050
178. PTT-upravnik, javna govorilnica, 841-090
179. SKUPŠČINA OBČINE MOZIRJE, Kraj. urad Ljubno, 841-010
180. SUROVINA, PE Ljubno, 841-520
181. TRGOVSKO PODJETJE MERX, Ljubno, 841-762
182. UNZ, enota Ljubno, 841-158
183. VEGRAD TOZD GRADNJA, Ljubno, 841-013
184. VEGRAD TOZD GRADNJA, Ljubno, 841-030
185. VEGRAD TOZD GRADNJA, Savina, 841-015
186. VEGRAD TOZD GRADNJA, Savina, 841-053
187. ZDRAVSTVENI CENTER — zobna ambulanta, Ljubno, 841-775
188. ZDRAVSTVENA POSTAJA, Ljubno, 841-018
189. ZKZ MOZIRJE, obrat Ljubno, 841-003
190. ZKZ klavnica, Savina, 841-035
191. ZKZ trgovina, Radmirje 11, 841-504
192. ŽELEZARNA TOZD KOVINARSTVO, Ljubno, 841-019
193. ŽELEZARNA TOZD KOVINARSTVO, Ljubno, 841-041
194. ŽELEZARNA TOZD KOVINARSTVO, Ljubno, 841-157
195. ŽELEZARNA TOZD KOVINARSTVO, Savina, 841-000
196. ŽUPNIJSKI URAD, Ljubno, 841-028
197. ŽUPNIJSKI URAD, Radmirje, 841-426

Predstavljamo vam...

Da je delo v blagovnici, ki ponuja okoli 3500 različnih vrst blaga, zahtevno, ni treba posebej poudarjati, meni Slavica Poznič, poslovodkinja v samopotrežni trgovini v Mozirju. Obvladovanje uspešnega posla je mogoče le ob dobrem sodelovanju vseh zaposlenih. Kolektiv šteje 17 zaposlenih, pretežno mladih,

ki si prizadevajo ustreči željam kupcev. Tako nekako je stekel razgovor s Slavico Poznič, ki dela v poklicu skupaj že 26 let.

No in kaj je še povedala? Da je rada trgovka, prav vesela pa je, če je njeno delo uspešno, če so kupci zadovoljni in če posel teče kot velja trgovski poklic.

Seveda ne gre brez težav. Do nedavna je bilo težko nabavljati blago, ki so ga ljudje želeli videti na policah, no, sedaj je ponudba dobra, celo dosti blaga je iz uvoza, tako si marsikdo prištedi pot preko meje. Za cene seveda trgovci niso krivi, včasih pa jih le poslušajo... Oskrba z mesom je vseskozi vprašanje, ki jo zaposluje in navdaja s skrbjo. Komaj se je stvar nekako uredila, da bi lahko bila ponudba dobra in pestra, pa je mesa dobesečno zmanjkalo... klavnice ga očitno zadržujejo. Ko bo cena nova, bo verjetno tudi to mimo. Tako je treba vedno presojati, ko kdaj nismo zadovoljni s ponudbo, marsikdaj je reševanje tega vprašanja zunaj možnosti trgovcev. Seveda pa ne pomeni to, da pripombe kupcev ne kaže poslušati in jim prisluhniti! Dobra beseda dobro mesto najde, so že naši predniki rekli, jaz pa dodam, je dejala Slavica, da lepa beseda nič ne stane, zato je prijaznost nas, ki delamo v trgovini, na prvem mestu!

Sedaj ponujajo v blagovnici kakovostno ozimnico na kredit v 6 mesečnih obrokih. To je ugodno, Slavica Poznič vabi k ogledu in nakupu! Kdor ne more ob delavnikih, mu je na voljo samopostrežna tudi ob nedeljah od 8. do 10. ure.

AV

Nekdanje poroke — velik dogodek

Vredno je bilo lepo prisluhniti pripovedi Lovra Goličnika iz Šmihela. Če kdo, potem je Lovro, kot ga imenujejo domačini, prava zakladnica vedenja o preteklosti. Kljub njegovim 88 letom starosti mu spomin ne dela težav, še manj pa hudomušno prikazovanje pozabljenega.

Tokrat nas je zanimalo, kako se spominja nekdanjih svatb (ohceti). Ni naključje, da smo iskali odgovor na naše vprašanje prav pri Goličniku. Znano je, da so daleč naokrog radi vabili Lovra na svatbe, ker je bil ugleden in splošno znan Šmihelčan.

»Ja včasih je bilo vse nekam omejeno na določene navade in ozke okvire. To je povzročalo težave pri spoznavanju mladih med seboj. Pa so vendarle bile številne možnosti, tako denimo, so se veliko spoznavali na božjih poteh (romanje). Tako »skrižem hodili« kot danes seveda mladi niso, saj se »ni spodobilo«. No, sedaj si fant kar dobro ogleda svojo bodočo ženo že pred poroko... Tudi nekdanje je največje veljala naklonjenost mladih med seboj, zgodilo pa se je, da so starši take nežne želje v mladih zatrli, marsikdaj za ceno nesreče. Tu je pač bilo posredi gmotno gledanje, da je gruntar pač moral spet na grunt, kočar pa nazaj v kočo.«

Denimo, da so starši prisluhnili želji mladega fanta. Tedaj so naprosili kakšnega uglednega sosedo ali znanca, moral je znati dobro govoriti, da je skupaj z bodočim ženinom odšel na nevstin dom. Tam je posrednik »nagovarjal« in če je uspel, je ponavadi bil tudi starešina ženina na ohceti, nevesta je imela tudi starešina. Ljudje so rekli, da sta starešina prvi prič, vsi svatje pa so predstavljali priče.

Posebno nalogo je imel starešina neveste, ki je moral opraviti poslovljni govor na nevstinem domu, to pa je moralo biti v srce segajoče dogajanje; če so ljudje in seveda nevesta prizadeto jokali, je bil govor ocenjen kot dober. Poslovljni govor je že bilo pomembno dejanje v poteku svatbe.

Ženin je naprosil svojega organizatorja svatbe, temu so rekli »camer«. Nevesta pa je imela družico. Ko so pričeli s svatbo, je camer točil vino in delil juho na strani, kjer sta sedela ženin in nevesta. Na drugi strani mize pa je to opravila družica. Dolžnost dobrega organizatorja (camerja) je bila zagotoviti vedro razpoloženje, zato

je camer pričel peti prve zdravice. Na sploh je bila prava tekma med camerjem godci, kajti tudi godci so veljali kot dobri le, če so se ljudje sijajno zabavali. Včasih so godci prehiteli camerja pri mizi, če so jo prej zasedli, kot je prišel camer. To je pomenilo, da ta moral mesto pri mizi od godcev odkupiti. Za ceno so seveda kar krepko »gihali«.

Pa še malo o pomembnejših nalogah godcev. V navadi je bilo, da so iskali dobre godce, pa čeprav daleč iz vasi, kjer je bila svatba. Torej najprej so godci (dan pred poroko) »ofirali« pri svatih, zraven je hodil camer. Po končanem ofiranju so spali na ženinovem domu. Tam so potem zjutraj pozdravljali prihajajoče goste (svate), nato pa so vsi skupaj odšli na nevstin dom. To je bil dejansko vesel sprevid, da se je »daleč čulo«. Ob prihodu svatovskega sprevida pred hišo neveste je ta morala pričakati goste na pragu. Ponekod je bil običaj, da so nevesto skrili in so se zanjo pogajali, pri tem so uporabljali razne preteveze, pogosto so našemili stare ženske, te so seveda svatje glasno zavrnili. Pogajanja sta vodila oba starešina, pri tem pa niso izbirali niti besed, niti načina, da bi čimveč iztržili oziroma čimmanj plačali. Zanimivo, če se je kateremu od svatov med pogajanjem uspelo vtihotapiti v hišo, so se pogajanja takoj prekinila in nevesta je pripadala svatom. Potem so vsi skupaj med igranjem godcev krenili v cerkev k poroki.

Poleg raznih zbadljivih zdravic so na svatbi igrali družabne igre, ki so seveda morale povzročati smeh; tedaj so jih tudi cenili.

Zbiranje prispevkov se je opravilo potem, ko je starešina (ženina) določil delež, ki ga naj vsak svat prispeva. Temu zbiranju so v Šmihelu rekli »lerma«. Veljalo pa je pravilo, če je kdo od godcev zaspal, so ga polili z vodo, pa ni bilo nič zamere!

Ko se je svatba bližala koncu, so to nazkazali s prinašanjem sladice na mizo. Zraven so dali še suho sadje in orehe, zadnji krožnik z orehi so vrgli na tla »za srečo«. Takšen zaključek so imenovali »konfeht«. Sledilo je zadnje dejanje. Na krušnem loparju so prinesli kuharico v sobo, kjer je bila ohcet. Od tedaj se namreč kuharica ni pojavila pred gosti. Najprej je z njo plesal camer, nato pa še oba starešina.

Med zaključna dejanja na ohceti sodi

tudi plačilo godcem. Največkrat so ob predaji denarja godcem zastavljali vprašanja kot uganke. Sele ko so pravilno odgovorili, so dobili plačilo. Ena takih uganek je bila tudi: »S čim se je Kristus otešal po 40 dneh posta v puščavi?« Odgovor: »Z brinjem, ki so mu rekli Kristusova glava.« Baj se v zrnu brinja res vidi takšna podoba...

Marsikje so imeli običaj, da so ob polnoči prvega dneva ohceti prišli vaški fantje

pod okno prepevat. Ljudje so rekli da so prišli »lukovci«. V sobo jih niso povabili, camer pa je poskrbel, da so jim postavili ven skaf pijače s »panovco« (zajemalko). Seveda je potekala ohcet v različnih predelih doline različno. Gotovo je, da so v zgornjem delu doline ohranjali šege in navade pod vplivom koroških, saj so marsikaj tega prinesli sem k nam, ko so na Koroškem delali ali kupovali.

A. Videčnik

Kmečka svatba je bila v vsakem pogledu doživetje. Na sliki je poroka Valentina Goličnika iz Šmihela, ki se je poročil na kmetijo Vršnik v Lenartu leta 1910.

Veterinarsko dežurstvo

17. 9. do 23. 9. Lešnik Marjan, dipl. vet., Ljubija, tel. 831-219
24. 9. do 30. 9. Zagožen Drago, dipl. vet., Ljubno, tel. 841-769
1. 10. do 7. 10. Kralj Ciril, dipl. vet., Ljubno, tel. 841-410
8. 10. do 14. 10. Lešnik Marjan, dipl. vet., Ljubija, tel. 831-219
15. 10. do 21. 10. Zagožen Drago, dipl. vet., Ljubno, tel. 841-769
22. 10. do 28. 10. Kralj Ciril, dipl. vet., Ljubno, tel. 841-410

Dežurna služba Elektro Celje za mesec oktober

Od 1. 10. do 7. 10. Jeraj Franc, Prihova, tel. 831-910
Od 8. 10. do 14. 10. Lever Peter, Paška vas, tel. 884-150
Od 15. 10. do 21. 10. Tratnik Franc, Pusto polje, tel. 831-263
Od 22. 10. do 28. 10. Marolt Marko, Mozirje, tel. 831-877
Od 29. 10. do 4. 11. Jeraj Franc, Prihova, tel. 831-910
V slučaju kakšnih sprememb pokličite Elektro Celje, tel. 25-841, kjer dobite vse potrebne informacije.

Kino »Dom« Mozirje v oktobru

4. DRŽI SE — avstralski film — komedija
6. DVOJČKA — ameriški film — komedija
11.
13. TEQUILA SUNRISE — ameriški film — triler
18. DRAGNET — ameriški film
20. 21. HOOLYVODSKE NORČIJE — ameriški film — komedija
25. VOAJER — ameriški film — trda erotika
27. 28. KAČA IN MAVRICA — ameriški film — grozljivka

Kino »Jelka« Nazarje v oktobru

3 POGON ZA MOŠKO SVINJO, ameriški film — akcijska komedija
7 — 8 NEVARNJA DŽUNGLA, ameriški film — akcijski
10 BREZNO STRASTI, italijanski film — erotični
13 — 14 LETALSKA AKADEMIJA, ameriški film — triler
17 ANGELI IZ POPRAVNEGA DOMA, ameriški film — mladinska kriminal.
20 — 21 POSILJENI ZAKON, ameriški film — akcijski
24 DESERT S SMETANO, ameriški film — erotični
27 — 28 KARATE KID III del, Hong Kong film — karate
31 NITI VIDI NITI SLIŠI, ameriški film — kriminalka

Kino Ljubno v oktobru

6. — 7. X. KOMANDOS — ameriški akcijski film
13. — 14. X. POLICAJ IZ BEVERLI HILSA — ameriški film, komedija
20. — 21. X. RAMBO III. — ameriški avanturistični film
26. X. POHOD NA MERLIN — trdoerotični film — NOČNI KINO
27. — 28. X. POLICIJSKA AKADEMIJA II. — ameriški film, komedija

Matična kronika za avgust

ROJSTVA: Rodilo se je 8 dečkov in 4 deklice
POROKE: Trogar Peter, star 28 let, iz Brezja 15 in Senjca Martina, Stara 22 let, iz Dol Suhe 8; Račnik Miran, star 24 let, iz Planine 24 in Žuntar Ida, stara 20 let, iz Zgornjih Pobrežij 29; Stradovnik Martin, star 24 let, iz Bočne 24 in Komar Jožica, stara 18 let, iz Bočne 24; Zakrajšek Marko, star 34 let, iz Lačje vasi 26 in Stopnik Milena, stara 36 let, iz Velenja; Pečnik Alojz, star 22 let, iz Homec Brda 25 in Prepadnik Irena, stara 20 let, iz Raduše 63;

SMRTI: Juvan Francišek, star 66 let, iz Ljubnega/S 102; Lomšek Ivan, star 76 let, iz Ljubnega/S 67; Nerat Stanislava, stara 41 let, iz Radmirja 63; Krivec Anton, star 80 let, iz Lenarta pri Gornjem gradu 6; Pustoslemšek Franc, star 61 let, iz Florjana pri Gornjem gradu 36; Brezovnik Jožef, star 89 let, iz Bočne 95; Purnat Jakob, star 76 let, iz Bočne 103; Mikec Anton, star 18 let, iz Šmihela nad Mozirjem 17; Lukše Viktor, star 62 let, iz Mozirja, Savinjska cesta 39; Vodovnik Ivan, star 55 let, iz Dobrovelj pri Mozirju 14; Skodnik Amalija, stara 81 let, iz Mozirja, Na Trgu 7; Hudales Marija, stara 85 let, iz Rečice ob Savinji 29; Zagožen Doroteja, stara 82 let, iz Vologa 20; Verko Marija, stara 71 let, iz Zavodc 9; Cigale Miroslav, star 54 let, iz Nazarj 5; Žvipej Marija, stara 75 let, iz Kokarij 9; Janžovnik Ana, stara 64 let, iz Zavodc 4; Fricelj Cecilija, stara 87 let, iz Potoka 25;

Nove knjige v občinski matični knjižnici

I. LEPOSLOVJE: Novak: Lipa zelena je, Maurer: Kadar ljubimo (pesniška zbirka), Špelci: Vrnil se bom k očetu, Rudolf, F.: Odiranje morskoga psa, MacLaine: Iskarnja.

II. STROKOVNA LITERATURA: Leibold: Biomedicina, Bellof: Zapravljena zapuščina Josipa Broza Tita, Štante: S poti po Indiji, Zgornja Savinjska dolina: vo-dič, Petre: Tradicija in inovacija, Sever: Pomurje A do Ž, Orhideje (Zbirka Moje sobne rastline).

III. MLADINSKA LITERATURA: Kulnik: Tinček ujame sonce, Štampe-Žmavc: Čaroznanke, Bevk: Tri povesti o tolminskih grofih, Manček: Velike misli malega muca, Kovač: Kaj se komu sanja.

Savinjske NOVICE

»Savinjske novice« izhajajo mesečno — Izdaja SZ občine Mozirje — Glavni in odgovorni urednik Rajko Pintar — Tajnica urednika Mija Pavlin — Fotografija priprava Ciril Sem — Tehnični urednik Niko Kupec — Telefon (063) 831-850 — Žiro račun pri SDK ekspozitura Mozirje številka: 52810-678-54000 — Savinjske novice, glasilo SO Mozirje — Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 10. v mesecu — Stavke, filmi in prelom DIC, tozd Grafika Novo mesto — Tisk na rotaciji Ljudske pravice v Ljubljani — Po mnenju ISSRS, Sekretariata za informacije (št. 421 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.

Kako so nekoč volili v Mozirju

Volitve so bile že od nekdanj zanimivo dogajanje. Skozi čas so postajale pravica vsakega človeka v družbah Evrope. S postopno demokratizacijo se je pravica voliti vse bolj širila. Sedaj skoraj ni napredne družbe, ki bi komurkoli zapirala pot do svobodnega izražanja mnenja na volitvah.

V stari Avstriji so seveda še dolgo uveljavljali volilno pravico kot nekako prednost oziroma značilnost določene družbene sredine.

Kako so torej volili v tistih časih v Mozirju?

Mozirje je bil tedaj trg s posebnimi pravicami, tržani pa so seveda veljali kot svobodni prebivalci, v tedaj še fevdalnih časih. Po marčni revoluciji se je seveda marsikaj spremenilo tudi v stari Avstriji. Do tistih časov niso imeli občine niso bile kaj pomembne za urejanje širših interesov ljudi. Cesar-ski predpis iz leta 1849 daje prvič poudarek na občino kot temelj trdne države. Svobodni občani so iz svoje srede že volili predstavništvo in predsednika (župana). Čas absolutizma je spet omejil pravice občin in dal vses-transko pomembnost državi. To je v naših razmerah trajalo do leta 1864, ko je štajerska deželna oblast sprejela predpis, po katerem so občine dobile dve nalogi. Prva je pomenila samoupravno odločanje znotraj občinskih meja, druga pa izvajanje državnih predpisov in nadzor nad izvajanjem le-teh. Takšen odnos države do občin

je sproščal pobude ljudi in dejansko so postale občine pomemben dejavnik v družbenem in splošnem življenju. Seveda so to bile, ozemeljsko gledano, majhne enote, vendar pa prav zaradi uveljavljanja ožjih interesov prebivalstva dokaj zanimive. Tržani Mozirja so od nekdanj živeli bolj zaprtu življenje, to je pač pogojeval tedanji način družbenega sožitja. Tržanstvo je bila prdnost, tega so se ljudje tudi zavedali. Premoženjsko stanje pa je odločalo o marsikaterih pravicah, tako tudi o volilni. Tedaj ljudje brez premoženja ali določenega položaja v družbi sploh niso imeli najosnovnejših pravic v javnem življenju. Ljudje so se poleg tega ločevali med seboj na tržane in tujce, kajti vsi, ki niso imeli trških pravic, so bili uvrščeni med tujce ali bolje med »prišleke«.

Vse do leta 1909 je veljalo pravilo, po katerem so volilno pravico imeli le moški, in to tisti, ki so plačevali določeno vsoto direktnih davkov v občini (po premoženju), in tisti, ki so po položaju bili uvrščeni med volilne upravičence, to so bili razni izobraženci v javnih službah, častniki, ne pa tudi nižji uradniki. Volilci so bili tedaj razdeljeni v razrede (kurije), največkrat v dva, tako je bilo tudi v Mozirju.

Seveda je na ta način bilo razmeroma malo volilcev in volitve so bile zato tudi kratke, pa enostavne.

Posestnik, ki je živel v drugem kra-

ju, torej ne tam, kjer je imel posest, je imel volilno pravico v občini, kjer je plačeval davek, in ne tam, kjer je imel stalno bivališče. Ženska je pridobila zaradi premoženja, ki ga je, denimo, podedovala, volilno pravico na premoženje, ne pa osebno. Zato je morala pooblastiti kakega moškega, da je v njenem imenu volil. Torej kar zamotana zadeva!

Izvolitev v občinski svet (odbor) je veljala kot posebna čast in dokaz družbenega ugleda. Župani niso bili plačani, niti svetniki ali odborniki, to je bila izrazito častna naloga.

Za Mozirje imamo zanesljive podatke o volitvah leta 1867. Opazno je, da so vse priprave za volitve potekale v slovenskem jeziku, tako tudi razglas »predsednika občinske sre-nje« za volitve tega leta. Da bi zadostili tedanjim zakonskim določilom, so poleg slovenskega besedila dodali veliko manjše nemško besedilo. To je veljalo tudi za »volilno izkaznico«, ta je bila na eni strani slovenska, na drugi pa nemška, vendar je bila izpolnjena le slovenska stran! Brez takšne izkaznice ni bil možen dostop na volišče. Kako pomembna je bila, pove tudi podatek, da so takšne listine izdajali le na Okrajnem glavarstvu v Celju.

Lahko bi rekli, da so tedanje volitve pomenile hudo razslojevanje in neenakost. Zaradi tega je prišlo na Ljubnem tudi do upora kočarjev, ki

so zaradi številčnosti zahtevali udeležbo na volitvah. Na okraju so celo uspeli in volitve so bile razglašene kot neveljavne. Vendar pa je nato tržanstvo občine Ljubno iskalo pravice pri deželni vladi v Gradcu in ta je volitve potrdila.

Gotovo so ljudje brez premoženja in določenega položaja občutili takšne volitve kot krivične, saj so na oblast prihajali le ljudje iz premožnih krogov, dočim so bili prebivalci brez posesti enostavno na obrobju dogajanja, pa čeprav so bili številčno močni.

A. Videčnik

Ignac Orožen o Dobrovljah

Še naprej si ogledujemo prevode iz del Ignaca Orožna, ki je doslej najbolj natančno in izčrpno povzel cerkveno (in seveda ne samo to) zgodovino naših krajev. Tokrat je na naši poti ob južni meji gornjegrajske dekanije (ali moziške občine) proti vzhodu na vrsti nazarska podružnična cerkev — sv. Urban na Dobrovljah. Preveden je odlomek iz knjige Dekanija Gornji Grad, ki je izšla leta 1877 v Mariboru.

Ta majhna cerkev, ki leži na zahodnem pobočju Dobrovelj, je bila podružnica braslovške župnijske cerkve in je leta 1798 pripadla lokaliji Marija Nazaret. Vendar pa je račune za to cerkev še naprej, in to do leta 1860, vodil župnik v Braslovčah; uprava je bila dejansko šele tega leta prepuščena lokaliji Marija Nazaret.

Ze leta 1426 je morala tu stati

cerkev, kajti v gornjegrajskem samostanskem urbarju iz leta 1426 piše na strani 49: »Wolf pod Vrhom daje dajatve svetemu Urbanu.« (1)

1582. 2. julija tega leta poroča iz Braslovč škofijski sekretar Krištof Škofič škofu Janezu Tavčarju, da je po naročilu prisodil posest, ki je bila last cerkve sv. Urbana, Pankracu Tisovniku. Zdaj pa je Vratnik, prejšnji lastnik te kmetije, po nasvetu in na ukaz gosposčine Šoštanj včeraj, 1. julija, odpeljal tamkajšnje seno. Ker pa ta posest davčno ni nikdar spadala pod Šoštanj, pa tudi k Vratnikovi kmetiji ne, temveč je bila last cerkve sv. Urbana, prosi škofa, da zavaruje cerkvene pravice.

1631. Cerkev sv. Urbana na hribu na Dobrovljah (2) ima en oltar. Miza pred vhodnimi vrati je uničena, okna pa so razširjena. Ima 54 krav, 62 ovc.

1669. Cerkev sv. Urbana. Cer-

kev je bila porušena in skorajda neuporabna, znova pa je bila postavljena zadnje leto pred odhodom gospoda generalnega vikarja. Ni posvečena. Ima en oltar. Prezbitrij je obokan, ladja pa ima lesen strop. Ob postavljanju te cerkve je bila sklenjena pogodba s cerkvijo Device Marije na Čerti (3). Pokopališče ima novo obzidje. (4)

Glede na to je bila takratna cerkev sv. Urbana spet postavljena leta 1655 ali 1656, to je eno leto pred odhodom generalnega vikarja Filipa Terpina iz župnije Braslovčeh.

1829. Zvonik je bil dvignjen in na novo pokrit.

1835. Prodali so zemljo, ki je pripadala tej cerkvi, dobljeni denar pa je šel za zidavo župnišča v Braslovčah. (5)

1841. Cerkev je dobila novo ostrešje.

Sedaj (6) je cela cerkev oboka-